

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . . . 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . . . 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1.80

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . . . 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . . . po 20 v
za dva in večkrat . . . 15.,
pri večjih naročilih primaren popust po dogovoru.

Poslano:

enostolpna petstvrsta po 40 vln.

Izhaja vsak dan, izjemoma nedelje in praznike ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 103.

Londonska pogodba in papešvo.

Prejšnji teden smo prinesli vest švicarskih »Neueste Zürcher Nachrichten«, da so v znano londonsko pogodbo proti separatnemu miru na zahtevo Italije vstavili tudi klavzulo, da ententa na mirovni konferenci ne bo dovolila razpravljati o italijanskem garancijskem zakonu in mednarodni ureditvi položaja sv. stolice. Švicarski list piše:

»Resničniti te vesti ni mogoče omajati. Naj se sliši še tako strašansko, vendar ni prinesla presenečenja. Pričakovati je bilo, da bo Italija za svoj pristop k londonski pogodbi zahtevala najvišjo ceno. Da je to ceno določila ravno v rimskem vprašanju, tudi ne more ravno presenetiti, ker smo že dalj časa poslušali izjave, da italijanska vlada to vprašanje še vedno smatra za zgolj italijansko zadevo, v kateri ne bo dovoljevala koncesij. Da pa so signatarne sile londonske pogodbe — vedimo dobro, da so jo vse sprejele in da je za vse obvezna — sprejele to klavzulo, v tem tiči taka politična napaka, ki vse neštivilne dosedanje napake daleko presega. Pravno stran zadeve puščamo dočela na stran, kajti za entento te stvari že davno več ne obstoje. Toda podpis te klavzule je tudi strel v hrbet njihovih katolikov, kar sicer nima pomena za Rusijo in Japonsko, pač pa toliko večjega za Angleško in Francosko. Vplivnim katoliškim krogom v teh državah bo vsaj zdaj padla mrena z oči in videli bodo, kam in proti komu jih končno vodijo njihove vlade. Kako bo ta klavzula vplivala na katoličane nevtralnih držav, tega ni treba praviti, in zato je treba zgorajšnjo vest v toliko pojasniti, da sv. stolica pri pravični in lagodni rešitvi rimskega vprašanja ne bo imela računati samo na nemške in avstrijske katoličane. Na svoji strani bo našla ravno tako sklenjene in zveste katoličane nevtralnih držav, ki bodo edini v protestu proti londonski klavzuli in v odporu proti nji. Če se spomnimo, kakšne velikanske obljube je neka gotova sila dajala sv. stolici — pride čas, ko bo mogoče povedati vso resnico — da bi sv. stolica s svojo moralno avtoriteto vsaj nekoliko krila entento, tedaj najdemo v kasnejšem podpisu te klavzule od strani tiste sile le razpoloženje obupanca. Tako more ravnati le tisti, ki je že obupal nad samim seboj, tisti, ki je prišel do igre va-banque. Vatikan vidi v tej klavzuli kremplje lože. In to po pravici. Loža je proglasila za enega prvih ciljev vojne, da se papež moralno odstavi, in loža vidi morda v tej klavzuli velik korak na tem potu. Nesrečno londonsko pogodbo, katera veže vse proti vsakemu separatnemu miru, so zdaj razširili v zaroto proti sveti stolici, proti papeštvu. Katoličani sprejmejo ta boj.«

Vatikanski krogi potrjujejo, da ima londonska pogodba res klavzulo o italijanskem garancijskem zakonu. Papež je za to izvedel 24. decembra.

Dunajska »Reichspost« poroča iz dobrega vira, da je v kratkem pričakovati v »Osservatore Romano« oficijelne izjave Vatikana o londonski klavzuli.

Črna gora ubira nova pota?

Izprememba vlade v Črnigori je nenadna, ker se je izvršila v najkritičnejši dobi, odkar obstoja Črna gora.

Dosedanja vlada je odstopila, sestava nove vlade pa se je poverila Mijuškoviću. Razume se, da se je v vojni vse izpremenilo, razmere in ljudje. Vendar pa beležimo, da je bil Mijušković pred vojno v Črni gori znan kot odkrit avstrofil. Pred letom 1909. je bil finančni minister; od 1909 do 1914 ni ministroval. Toda dasi se je zadnjih 5 do 6 let umaknil iz javnega življenja, vendar je vsak dan prihajal v dvor. Kralj Nikola se je vedno posvetoval z njim za vsako stvar.

O priliki bombne afere, ko se je bila namreč odkrila, je Mijušković v svetu predlagal najostrejšo odredbo proti vsem, ki so bili v to afero zapleteni. Radi tega se je zameril tedanji opoziciji, posebno pa v Beogradu. Belgrajsko časopisje ga je takrat ljuto napadalo. Srbski poslanik na Cetinju se mu je odkrito izogibal. Skratka, Mijušković je veljal za »Avstrijanca«.

Ko je šel kralj Nikolaj pred nekaj leti na Dunaj, kjer je bil lepo sprejet ter je s tem obiskom hotel tudi Srbiji pokazati pot v njen blagor in v blagor srbstva, je bil zopet Mijušković, ki je največ vplival na kralja, da je šel na to pot, radi česar so bili tedaj besneli nanj belgrajski listi.

Ponavljamo, da se je v vojni vse izpremenilo, pa ne vemo, seveda, kako misli sedaj Mijušković. A vendar menimo, da je vredno toliko omeniti; kajti po vsem tem le ni izključeno, da njegova vlada vendar znači preokret v črnogorski politiki. Ako je ostal Mijušković tudi dalje prejšnjih misli in čustev, bi mogla biti poverjena mu naloga, da sestavi novo vlado, v tem času, velike važnosti. Pripominjamo, da Črna gora ni podpisala londonske pogodbe, niti je ni hotela podpisati. Dejstvo je, da se kralj Peter ni sestel s kraljem Nikolajem, ko je bil v Skadru ter da je odšel iz Skadra v Solun.

Dejstvo je, da je bil te dni s Cetinja poslan na naslov entente obupen glas o žalostnem stanju v Črni gori. Ni hrane, ni dovolj municije, zdi se, da manjka posebno sanitetnega materiala. Ta glas s Cetinja je bolj očitek ententi nego apel nanjo. Parobrode in jadrnice, natovorjene s hrano in

municijo za Črno goro, ki jih pošilja ententa, jim potaplja naši podmorski čolni. Od vseh teh pošiljatev Črna gora nima koristi; po Črni gori je lakota; brez hrane so in obleke. Velika ententina brodovja ne morejo zavarovati prevoza in izkrcavanja hrane in materiala za Črno goro. Naša armada pa z več strani prodira v notranjost Črne gore. Bližajo se tudi njeni dnevi katastrofe . . .

V tem času in ob takih razmerah bi mogla imeti izprememba vlade in ponudba Mijuškoviću, da sestavi novo vlado, neko značenje, da se Črna gora odloči za mir in reši, kar more, ko vidi, da bo po ententi propadla in vse izgubila.

Vlada in svojci vpoklicanih.

Tudi mi smo svoj čas pisali, da so dosedanja zneski, katere dobivajo družine vpoklicanih, prenizki. S cesarsko naredbo septembra meseca je bil ta zakon nekoliko razširjen, vendar so zneski ostali isti. Razne stranke so že zahtevale od vlade, da se znesek zviša in odpravi razne nedostanke in ostrine v razlagi predpisov. Zadnji teden so bili pri vladi socialni demokrati. V navzočnosti vojnega in finančnega ministra je odgovoril grof Stürgkh, da je tudi vlada za to, da se zakon pametno in liberalno razlaga. V kratkem bo vlada izdala primerna navodila. Kjer bi za ženo nastala nevarnost, da izgubi podporo, če si dobi kak zaslužek, bo vlada vplivala, da se zakon kolikor mogoče dobrohotno razlaga. Vlada tudi stoji na stališču, da se za podlago preračunavanja vzdrževalnine nima vzeti mezdnih razmer ob času vpoklica, ampak se mora vsekakor ozirati na dosedanja razvoji plač in draginje. Podpora bodo dobivali tudi po vpoklicu rojeni ali v družino sprejeti otroci, ravnotako razni pastorki, očmi in mačehe. Deputacija je zahtevala, da se dosedanja znesek zviša za polovico in da se tudi otrokom pod 8 letom prizna isti znesek kakor odraslim. Obe zahtevi bo vlada temeljito proučila, in sicer bo ta stvar v kratkem rešena.

Gospodarstvo.

Kako je z novo moko.

Javnost je lahko vesela, ker je vlada sprejela upravičeno zahtevo, da je država dolžna skrbeti za primerno ceno hrane ljudstva in to nič manj kakor za strelivo in druge vojne potrebščine. Ali mar po vojni ne bomo krvavo potrebovali čim več telesno in duševno zdravega zaroda in naroda? Novoletna naredba, katera je prinesla tako visoke cene za moko, je bila res taka, da je upravičeno nastal strah, da široki in nižji sloji ne bodo mogli dobiti dovolj vsake

danje hrane, kar bi gotovo slabo vplivalo na življenjsko moč ljudstva. Od jutri naprej bodo veljale nove znižane cene. Od vlade pričakujemo še enega: zagotovi naj se zadostne množine moke, da se bo za te cene res lahko dobilo dovolj kruha in moke. Ogledajmo si razlike, katere nam najbolj jasno poda sledeča tabela. Cene veljajo na debelo od postaje mline (pribitki v nadrobni ceni so vedno enaki).

	Nova cena	Ob novem letu	Pred novim letom
Zdrob	80	(110)	(68)
Krušna moka	42	(47)	(42)
Moka za kuho št. 1	90	(90)	(58)
Moka za kuho št. 2	58	(75)	(58)
Moka za peko	110	(110)	(68)

Ker je zlasti mestno prebivalstvo želelo, da melje več moke za kuho, se bo take res več zmlelo. Prvotno se je mlelo 25%, ob novem letu 15%, sedaj 22%. Mlevski predpisi so taki:

	Sedaj	Ob novem letu	Pred novim letom
Odstotkov			
Zdrob (in moka za peko)	3	15	15
Moka za kuho št. 2	22	15	—
Moka za kuho št. 2	—	—	15
Krušna moka	57	64	33
Otrobi	15	15	19

(V vseh treh slučajih se računajo 3% na razprašenje.)

Glavno je to: Nekoliko temnejša moka za kuho št. 2 (vlada pravi, da je tudi dobra za močnate jedi), ki je ob novem letu stala 75 K, bo obdržala prejšnjo ceno 58 K. Krušna moka, katere se bo mlelo več kakor pred novim letom, ne bo stala 47 K, ampak kakor prej 42 K. Cena za zdrob se zviša od 68 na 80 K.

Položaj kranjske živinoreje.

V zadnjem »Domoljubu« je priobčil deželni odbornik dr. Lampe članek pod tem naslovom. Decembra meseca smo na Kranjskem zopet prešteli živino. Goved se je našlo 246.993, t. j. za okroglo 20.000 več kakor l. 1910. Toda tisto leto je bilo precejšnje pomanjkanje krme. Letošnje večje število, h kateremu bi morali pristeti še velike dobave vojaštvu, kaže, da je vneto delo zadnjih let povzdignilo živinorejo. Podrobnejša statistika kaže, da smo občutno padli pri volih, zvišalo pa se je stanje mlade živine. Delovna živina je jako padla, zato je deželni odbor naprosil vojaški oblast, da naj ne jemlje več volov, ker drugače ne bo mogoče spomladati obdelati. Deželna vlada je dala šteti založne sene in uspeh tega štetja je jako nepovoljen in kaže, da stojimo na Kranjskem v doglednem času pred popolnim pomanjkanjem krme. Našteto se je samo 1.538.204 q sene. Dr. Lampe pa zračuna, da bi za pravilno prehrano konj, go-

LISTEK.

Črnovojnik.

Niko in Tonče sta bila dobra prijatelja; poznala sta se od mladih nog. Bila sta delavna in poštena, toda slaba družba je najprej pokvarila Nikota, ki je počasi potegnil za seboj še Tončeta. Udala sta se pijaci. Kadar je bilo, se je pilo, kadar pa ni bilo, je bilo dobro vsako sredstvo, da se pride do pijače, vina ali žganja, vseeno, samo da teče.

Bilo je o pustu predlanskim, ko sta se prijatelja sešla pri običajnem jutranjem frakelcu. Tonče pravi Niki: »Čuj, Niko, kupil sem poceni cel telečji drob; jaz bom dal jelo, ti pa preskrbi pijačo, nekaj bodo dali tudi drugi. Pri »Petelinu« si damo napraviti celo gostijo, da je bo Pust vesel, pa tudi mi.« Rečeno storjeno. A Nika je skrbelo, kje dobiti denar za pijačo. Kmalu jo iztuhta.

Zaviha si rokave, pomaže roke s še svežo krvjo telečjega drobca, oškropi si z njo srajco, pa hajd domov k ženi. Ko ga žena zagleda vsega okrvavljenega, se silno prestraši in vzkliče:

»Za božjo voljo, Niko, kaj si napravil? Usmiljeni Bog! . . .«

Ne jokaj, saj ni nič. Stepli smo se v

gostilni in razbili pohištvo. Prišel sem po denar, da zlepa plačam svoj delež, ker drugače grozi krčmar, da pošlje po policaje.«

»Ti moj ljubi Bog, koliko si pa dolžan?«

»Ni veliko, kakih štirideset kron bo; nekaj imam tudi sam.«

»Dobro, grem pa kar s teboj in bom plačala zate.«

»Tega pa ne; če se v take stvari mešajo ženske, je vselej narobe. Daj mi denar, da nešem sam in plačam, nato pa pridem takoj domov.«

Zaman je potem reva žena čakala na Nikota cel dan do poznega večera. Vzemerjale so jo različne misli, ob vsaki stopinji, ob vsakem ropotu je prestrašena poslušnila, češ: sedaj gre; a ni ga bilo. Šele pozno ponoči je prišel, in sicer precej mirno, brez hrupa. In tako je stvar tudi to pot minila brez posebnih zapletljajev kakor navadno.

Nekaj dni kasneje je bila vrsta na Tončetu, da plača prijateljem za pijačo. Ni imel okroglega v žepu. Kaj storiti? Žena ima pač nekaj prihranjenega, a ne bo tako neumna, da bi dala njemu za pijančevanje. Na pomoč mu pride Niko, ki mu pravi:

»Čuj, Tonče, naredi tako-le: Pojdi domov in leži. Jaz si medtem izposodim čevlarski predpasnik in pridem k tebi na

dom kot čevljar. Boš videl, da bo vse gladko šlo.«

Tonče uboga in gre domov. Kmalu za njim pride Niko v čevlarskem predpasniku.

»Dober dan, gospa; ali je Tonče doma?«

»Doma, kaj bi pa radi?«

»Včeraj mi je naročil, naj pridem pomerit čevlje Vam in njemu; prosim pokličite ga.«

Vse je šlo kakor po loju, in Niko je dobil na račun za dva para čevljev trideset kron.

× × ×

Pustni dnevi so prišli in tudi pomlad se je približala svojemu koncu. Napočil je vojni čas in prinesel splošno mobilizacijo. Niko in Tonče sta se morala ločiti, ker je Niko služil pri topničarjih, Tonče pa pri pehoti.

Trdnjava, kamor je bil poslan Niko, se je od onega časa, ko je hodil ondi na stražo kot novinec, precej izpremenila, vendar se je še vsega dobro spominjal. In tam na kamenitem vrhu je našel staro znanko — ogromno kačo, ki je še vedno prihajala pod kuhinjsko okno pobirati ostanke in koščke sladkorja, ki so jih ji metali častniki. Ukazano je bilo, da ne sme kači nihče storiti hudega, pa se je tudi nihče bal ni. Tako je žival mirno žive-

la dalje in uživala dobrote vojaške kuhinje.

Večkrat je posedal Niko na pečini in gledal proti Jadranskemu morju. Misli je na svoja prva vojaška leta in jih primerjal s sedanji dnevi. Kakšna razlika — mir in vojna! A čas za razmišljanja je kmalu minil; Niko je bil premeščen k oddelku, ki je imel odrediti drugam. Ob tej priliki je izgubil svoj kovčeg in vse, kar je bilo v njem.

Čez nekaj dni so krenili v Srbijo. Izpočetka je bilo lepo, ker je bilo dovolj jela in tudi slivovice se je dobilo, tako da si je Niko lahko večkrat razkužil želodec. Toda čimdalje so prodirali v Srbijo, tem slabše je bilo v tem oziru, ker so naše čete zelo hitro napredovale ter je tren ostal daleč zadaj. Naš Niko je bil primoran, da si je tu in tam sam preskrbel večerjo.

Bil je krasen dan; vse je bilo pokrito z belim plaščem, a žarko sonce je s svojo toploto tešilo tužna srca. Niko ne misli na nevarnosti, na pretečo smrt, marveč samo na svoj prazni želodec. »Pozabil sem že, kdaj sem zadnjikrat jedel,« si je rekel, »moj ubogi želodec me vedno silneje opominja, naj ga ne zapustim popolnoma. Moram enkrat tudi njega poslušati; sovrtažnik bo pač imel toliko respekt pred mojo lakotjo, da me bo pustil, da se najem.« Pogleda na desno in levo in kmalu opazi, kar je iskal: sto korakov proč je le-

ved in ovac rabili 5.990.080 q sena in 1.249.420 q slame. Imamo tedaj komaj eno tretjino potrebne krme. Sicer je deželni odbor naprosil vojaško oblast, naj dovaža krmo od drugod, pa bodo najbrže tudi druge dežele imele pomanjkanje krmil. Prešičev so našli 171.940, okoli 5000 manj kot l. 1910. V zadnjih letih se je mnogo storilo, vzgojili smo si dobro pleme in kakovost naše prešičere se je dvignila. Štetje pa kaže, da je zelo padlo število plemenitih svinj in mjascev, katerih je trikrat manj kot preje. Bati se je, da bo prihodnje leto naša prešičereja padla, ker ne bo naraščala. Pomanjkanje mjascev v nekaterih okrajih je naravnost strašno, tako n. pr. v kočevskem od 253 na 28. Kmetijske organizacije po teh krajih morajo storiti vse, da se popravi izpadek na plemenskih prešičih. Najbolj grozi naši živinoreji pomanjkanje krme. S krmo bo treba varčevati skrajno in vse kar se mora pogrešati, naj se odda za klanje. Pokrmiti bo treba vse, kar se le dobi; seči bo treba po novih krmilih, ki jih doslej nismo rabili.

Pomanjkanje živeža in cene premoğu.

Tudi prebivalstvu v Nemčiji manjka premoğu. Zaloge pri pramogovnikih se večajo, ker se še od dajec ne morejo posiljati zahtevane množine premoğu, tako, da jim že manjka prostora. Konzumenti se pritožujejo, ker se jim ne doposljejo dogovorjene množine premoğu. Vsled pomanjkanja železniških vozov je posebno prizadeta obrt in industrija; kajti potrebam vojske, mornarice in železnice se mora v prvi vrsti zadovoljiti. Za to morajo konzumenti počakati in se zadovoljiti z množinami, ki jih dobe. Te težkoče se morejo v toliko prenašati, ker jih ni premoğovni kartel izbral za povišanje cen, kajti rensko-vestfalski sindikat je sklenil koncem decembra l. 1915, da cene, ki so sedaj v veljavi, ostanejo neizpremenjene tudi v januarju in februarju l. 1916. Kot vzrok, da se cene premoğu ne povišajo, opravičujejo v glavnem z draginjo živil. To se smatra tudi za pametno, da ne nastane med ljudstvom razburjenje in nevolja proti sindikatu. — Kje pa je v Avstriji kartel, ki bi se kdaj tako lepo oziral na potrebo ljudstva?

Komisija za staro železo.

Danes je izšla naredba trgovinskega ministra, ki ustanavlja organizacijo za skupen nakup starega železa. Novoustanovljeni odbor ima skrbeti za vso potrebo starega železa za topilnice in v namene pakiranja, to je izdelovanje železa in jekla. Ta odbor bo tudi to razdeljeval med posamezne obrate. Ker bo nova organizacija obsegala vse obrate, je pričakovati tudi ugodnega vpliva na razvoj cen, preskrbe vagonovoznikov in delavcev.

Ogrí dobe koruzo za prašiče.

Iz Budimpešte poročajo, da se zdi, da je nastopilo zboljšanje v preskrbi koruze za prašičerejo in industrijo, ker je družba za vojne pridelke poskrbela za kritje, in je upati, da prašičereji dobe potrebne množine. Družba je svojim komisijonarjem dala nova naročila za nakup in kupčija s koruzo se bo tako obrnila, da bodo vse upravičene želje izpolnjene.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. januarja. Uradno se razglša: Bitka v vzhodni Galiciji in ob bukovinski meji se je včeraj iznova vnela. Sovražnik je pričel, kakor se je že poročalo, napadati ob Stripi, še predno se je

Zemljevid k ruski ofenzivi v Galiciji.

zdanilo. Nekaj močnih oddelkov naskakovalnih čet je v varstvu megle prodrlo do naših baterij, ko je protinapad honvedskih polkov št. 16 in 24 in srednjegališkega pešpolka št. 57 vrgel napadalce čez naše postojanke.

Med ob tej priliki ujetimi 720 Rusi se nahajala en polkovnik in deset drugih častnikov.

Naše črte ob Dnjestrju so se nahajale podnevi večinoma pod močnim ognjem topov.

Sovražnik je uvedel na besarabski bojni črti nekoliko pred opoldnevom svoje napade z bobnečim ognjem svojega topničarstva. Njegovi napori so bili zopet naperjeni proti našim postojankam pri Toporovu in vzhodno od Raranca. Boji so bili zopet izredno ljuti. Deli njegovih napadalnih oddelkov so mogli vdreti v naše jarke, a so jih rezerve zopet pregnale v ročnem metazu. Ujeli smo 1 častnika in 250 mož.

Pri Berestianu v Voliniji so odbile naše čete ruske poizvedovalne oddelke.

Topničarstvo je z osredotočenim ognjem preprečilo ob Stiru poizkus Rusov, ki so si zopet nameravali priboriti pokopališče severno od Čartoriska.

Dunaj, 9. januarja. Uradno se razglša: Pred dvema dnevi zopet na vseh točkah vzhodne Galicije in besarabske meje z velikimi izgubami odbit sovražnik včeraj ni ponovil svojih napadov, marveč je le od časa do časa nameril ogenj svojih topov na naše črte. Zdaj priteguje ojačenja. Naše čete so razkropile ruske poizvedovalne oddelke ob potoku Kormin v Voliniji. Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. januarja. Veliki glavni stan: Nobenih važnih dogodkov.

Berlin, 9. januarja. Veliki glavni stan: Položaj je neizpremenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 6. januarja. S puškami se je streljalo od zaliva Riga do Pripjatja. Na nekaterih točkah topničarski ogenj in poizvedovanje na obeh straneh. Pri Rigi se

Pokuša eden, pokuša drugi, in ko bi ne bil z zvijačo izmaknil večjega kosa, bi bil Niko tudi to pot ostal na cedilu.

Po kratkem odmoru je bilo treba odriniti naprej; to je bila ona lepa ali žalostna noč, ko se je toliko njih za vedno poslovilo od sveta. A naš Niko, ne da bi vedel kdaj in kako, se je naslednji dan znašel v bolnišnici v . . . odkoder so da poslali dalje v T. Odondi je pisal svoji ženi Ruži:

Ljubljena Ruža! Po tolikem času Ti morem, hvala Bogu, z veseljem naznani, da sem bil lahko ranjen ter se mi je obrnilo že zelo na bolje. Niti misliti si ne morem, kaj sem vse pretrpel, vendar draže volje za našo milo domovino. Zaklel sem se, da, ako ostanem živ, nočem nikdar več biti pijan, marveč bom živel po Tvoji želji in gledal bom, da spravim na pravo pot tudi Tončeta. Upam, da v kratkem pridem bliže domu, pa Ti bom vse drugo ustno povedal. Srčno Te pozdravlja Tvoj Niko.

No, še preden je odposlal to pismo, je prejel vest, da je njegov prijatelj Tonče padel junške smrti na bojišču.

× × ×

Napisal sem te vrstice v spomin vsemu črnovojniku, želeč mu, da bi se živ in zdrav vrnil k svoji dobri ženi Ruži.

I—16.

je opazovalo, da streljajo Nemci na več mestih z eksplozivnimi krogli. Naše čete so zasedle pokopališče pri Čartorisku, vrgle sovražnika in so napredovale. Naše čete so se utrdile v pridobljenih odsekih na bojni črti ob Stripi in severovzhodno od Črnovic. Ogenj je preprečil poizkušano sovražno ofenzivo pri Bojanu, 16 km vzhodno od Črnovic.

Petrograd, 7. januarja 1916. Pri Rigi so namerili Nemci pri Olaju dušljive plinaste bombe proti našim jarkom. Pri Jakobovu je napadlo 30 ruskih poizvedovalcev blizu Dukerna (5 km južnozahodno od Jakobova) nemške poizvedovalce, veliko so jih usmrtili z bajonetom v boju moža z možem, 36 so jih ujeli, med njimi enega častnika. Zasedli smo trg Čartorisk in višino zahodno od tam, ujeli smo 3 častnike in 76 vojakov in zaplenili zaloge žičnih ograj. Izjavili so se sovražni protinapadi, da zopet pridobijo Čartorisk. Severovzhodno od Črnovic so poizkušali Avstrijci protinapad z dušljivimi plini, a jih je prisilil naš ogenj, da so se morali vrniti v svoje postojanke.

PODROBNOSTI O RUSKI NAPADIH.

Petrograd. Petrograjska brzojavna agentura: V Kijev došla poročila izvajajo, da postajajo boji blizu rumunske meje vedno ljutejši. Gromenje topov se čuje 30 vrst daleč. V vaseh so pobite vse šipe. Bitka je posebno ljuto divjala na črti Tarnopol—Trembovka. Ranjeni ruski častniki poročajo, da že čutijo posledice teh bojev. Strašne težave morajo premagati Rusi tam, kjer so zgrajene žične ograje mnogokrat v 24. vrstah. Žice so prepojene z električnim tokom. Nemogoče se je neposredno približati tem oviram. Ruski vojaki mečejo zato na žične ograje debele vrvi z zankami in jih vlečejo, dokler žičnih ograj ne podro.

GLASOVI O NOVI RUSKI OFENZIVI.

Lužani. Vojaški kritik nekega ruskega lista sodo, da vsled ruske ofenzive izgube na važnosti dogodki v Macedoniji, boji ob Sueškem prekopu, pri Bagdadu in v Mezopotamiji, ker bosta osrednji velesili vse storili, da preprečita večjo nevarnost na ruskem bojišču.

Genf. Radikalno časopisje obžaluje, ker ruska ofenziva ni uspela. Popravek o izmišljenem padcu Črnovic je zelo ohladil pariško časopisje. Pariški listi poročajo iz Milana, da Rusi zavlečejo pozimsko vojsko do pomladi, če se njih ofenziva izjalovi, dokler ne bodo pripravljene sveže rezerve. S sedanjo ofenzivo bi radi osvojili Bukovino in potegnili za seboj Rumunijo in odstranili nevoljo dume. »Guerre Mondiale« izjavi: Vzhodna bojna črta je gotovo ravno tako utrjena kakor zahodna. Tu so odpovali vojaki Joffreja, Castelnaua in Dubaila. Dvomi se, da prodro Ivanovi vojaki.

CAR V TREMBOVLI.

Budimpešta. Ujeti ruski častniki pripovedujejo, da je car sam došel v Trembovli in osebno navduševal čete. Častniki so dobili povelje, da vsako ceno predreti avstrijsko fronto.

NAD MILIJON POLJAKOV POSILI OD- VEDENIH.

Poznanj. Tukajšnji listi poročajo po »Birževija Vjedomosti«, da znaša število posili v Rusijo odvedenih poljskih prebivalcev nad milijon ljudi. Od 561.000 oseb so se sestavljene liste. Ugotovitev nadaljnjih beguncev je zelo težavno delo. Dalje poročajo »Dziennik Kijowski«, da prihajajo sedaj povsodi trumoma iz svojih gozdnih skrivališč kmetje, ki so se bili skrili, da bi ušli prisilni odvedbi. Bolezni, lakota in mraz tirajo te ljudi iz njihovih skrivališč, vendar pa povsodi manjka zadostne pomoči za te nesrečnike.

POMILOŠČENI RUSI.

Genf. »Havas« poroča iz Madrida: Po posredovanju španskega kralja je pomilostil avstrijski cesar osem na smrt obsojenih Rusov.

RUSI IZPRAZNILI BAUSK.

Kodanj. Iz Rige: Mesto Bausk so prebivalci skoraj popolnoma zapustili.

RUSKO POSOJLO NA JAPONSKEM.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Londona: Daily Telegraph poroča iz Petrograda, da si Rusija izposodi na Japonskem 20 milijonov jenov.

HOLMSKO OZEMLJE DEFINITIVNO PRIKLOPLJENO POLJSKI.

Dunaj. Vsled naredbe avstroogrškega okrožnega poveljstva v Pulawy se je ukinila po Rusih uvedena omejitev novoustanovljeni holmski guberniji dodeljenih okrajev ter so se zopet uveljavile prejšnje okrajne meje. Kakor znano, so Rusi l. 1912, iz več okrajev gubernije Lublin in Siedlice ustanovili novo gubernijo Cholm, da bi jo lažje porusili. To odredbo so smatrali Poljaki kot četrto delitev Poljske ter so jo odločno porušili. Sedanja odredba oblasti se zato po celi Poljski pozdravlja z največjim zadoščenjem.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. januarja. Uradno se razglša: Italijani so zelo živahno streljali na severni del tolminskega območja in na naše postojanke severno od tam, posebno na nedavno vzeti jarek, ki so ga tudi včeraj zopet poizkušali napadati. Tudi pri Oslavju in v odseku Dobrdobske visoke planote semterje precej ljuti boji s topovi.

Dunaj, 9. januarja. Uradno se razglša: Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 6. januarja. Naše drzne poizvedovalne straže so lezle na strmine, ki se dvigajo od Astica proti Luserni in so poskodovala sovražna kritja in bivališča. V dolini Fella so razrusili naši težki topovi dela, ki jih je izvedel sovražnik pri Naborjetu, kjer je popravil utrdbe in stališča topov. V tolminski dolini smo sovražnika, ki je poizkušal, da se približa našim črtam, takoj odbili. Živahen boj s topovi od Plav do morja. Sovražni letalci so mnogokrat poleteli v Val Lagara, Val Sugana, Val Dogani in v zgornji Soški dolini. Bombe, ki so jih metali tuintam, niso povzročile nobene škode.

Nevarna točka.

»Meraner Zeitung« priobčuje naslednji opis »nevarnega pasu«: Stanišče 1. januarja 1916. Pet, šest, sedem, osem, devet, deset — bum! Ena granat je padla med cesto in vojašnico v našem stanu, dočim sem v prvem nadstropju delavski stotnji delil zimsko perilo in desetniku narekoval številke. Steber zemlje se je dvignil pred okni, šipe so se razletele. Veljalo je hiteti, da se ne izpostavi nevarnosti spodnja oprema za naše čete. Kolikor hitro mogoče smo nadaljevali delo, da bi spravili moštvo še o pravem času na varno. Malo minut je preteklo, ko se zopet zaslisi tuljenje težke granate, še od daleč; a že treščil, zavije nas v prah in vrže iz srede dvorane k vratom. Granata je prebila streho in strop in nas obiskala. Desetnik delavske stotnije je dobil več manjših poškodb in njegova uniforma je bila na mnogih krajih raztrgana. Brž smo vsi hiteli na prosto, da najdemo kritje za ljudi. Na cesti se je slika izpremenila. Avtomobili in drugi vozovi, jezdecji so drveli na povelje straže z vso silo mimo. V rednih presledkih je privršla granata za granato in udarjala pred cesto in za njo. 52 parov konj je drvelo k baterijskim postojankam. V enakomernih skupinah so hiteli ljudje po udaru granate preko nevarnega mesta kliče: Ura! Približa se z volji vprežen voz sena. Tudi ta se mora pokoriti povelju in jo udariti v tek. Vozniku se tudi posreči spraviti vole v tek; sedaj treba hitro preko ovinka, koščka klanca in voli in voznik se lahko zopet prepuste običajni počasni hoji. Toda o joi! V razburjenju je prišel voz preblizu cestnemu robu in se prevrnil. Brž izpreči vole, kajti vsak trenutek lahko zopet prileti granata. Komaj so bile živali na varnem, že se razleti 10 korakov proč pričakovani izstrelek. Kakor hitro so železni drobci, kamenje in zemlja dovršili svojo zračno pot, je bilo treba hitro delati. 20 parov rok je hitelo na pomoč, da dvignejo voz. Nato so hitro vpregli vole in jih še enkrat nagnali v dir. Sedaj je šlo vse po sreči.

Po dvehurnem obstreljevanju je nastopil zopet mir. Hitel sem v skladišče, da doženem škodo. Stopnišče je bilo razstreljeno, del stropa razbit in nekaj perila raztrganega. Iskal sem vžigalo, da bi je poslal domov za spomin. Prišli so delavci ter ostane zaloge znesli v klet vojašnice. Uspeh obstreljevanja: Dve luknji v cesti in sedem parov spodnjih hlač raztrganih.

Vpoklici na Italijanskem.

Rim. (Kor. ur.) Pod orožje so pozvani 12 t. m. rezervniki prve in druge vrste letnikov 1882 in 1883 teške poljske artiljerije in obrežne in trdnjavske artiljerije in letnika 1887 in 1888 artiljerije, ki jezdi.

Laški ministrski svet.

Rim. (Kor. ur.) Ministrski svet se je pričel posvetovati o izrednih sredstvih glede na odpravo pomanjkanja živil in surovin in z ozirom na agrarno krizo.

Draginja v Italiji.

Lugano. (Kor. ur.) Radi velike draginje kruha, premoga, lesa in železa postajajo javni nastopi vedno burnejši. Poleg zasebnih železnice in manjših plovnih družb odpovedujejo zdaj tudi plinarne, n. pr. v Novari, kjer nameravajo ustaviti obrat, če ne dobe kmalu premoga za primerno ceno. Vlada ni dosegla pri Angliji, da bi ji dobavila blago in da bi se znižale zadnje mesece zelo povišane vozne. Ker grozi, da zapro veliko tvornic, tudi takih, ki delajo za armado, in se tako brezposelnost še bolj razširi, zahtevajo listi, med njimi »Popolo d' Italia«, naj se razlase večja premoženja in naj se popolnoma potlačijo zasebna spekulacija, ki je napravila pod protekcijo državnih činiteljev velikanske dobičke.

Italijani in Angleži.

Milan. (Kor. ur.) Bivši minister Luzati objavlja v »Corriere della Sera« brezdomno na željo vlade nov oklic na Angleško, naj ne zlorablja svoje vsemočnosti na morju in naj ustreže potrebam za-

veznikov osobito glede na prevoz in z ozirom na dobavo premoga, železa, jekla itd. italijanski industriji in poljedelstvu, ki potrebuje blago. Anglija mora delati v tem oziru veliko, da, čudeže, če noče pred in po sklepu miru vzbuditi zavisti proti sebi.

Potopljen italijanski parnik.

Cetinje. (Kor. ur.) »Agence Havas«: Nek italijanski parnik iz Brindisija, ki je vozil več sto ton živeža in 425 črnogorskih rekrutov iz Amerike, je čisto blizu Sv. Ivana Meduanskega zadel na mino. Parnik se je takoj potopil. Dva moža sta izgubila življenje.

Rim. (Kor. ur.) »Giornale d' Italia« poroča, da se je potopil blizu Gibraltarja laški parnik »Siena«. Moštvo so rešili.

Lahi rekvirirajo 17 avstrijskih in 25 do 30 nemških parnikov.

Lugano. (Kor. ur.) Listi poročajo: Za dobavo premoga rekvirirajo 17 avstrijskih in 25 do 30 nemških parnikov, ki se nahajajo v Italiji, kar zniža vozno. Urediti in omejiti nameravajo tudi uporabo premoga, ki so mu poskočile cene na 170 do 190 lir tona (1000 kg). Nekaj lesa pričakujejo z Jamajke.

Lahi zaplenili vilo rajnega nadvojvode

Franca Ferdinanda.

Lugano. Župan v Tivoliju je rekviriral vilo d'Este, last rajnega nadvojvode Franca Ferdinanda za civilne in vojaške občne potrebe. Istočasno je rekviriral tudi samostan sv. Mihaela, ki je last irskih dominikancev.

Angleži in Francozi izpraznili Gallipoli.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 7. januarja. (K. u.) Iz turškega glavnega stana:

Dardanelska bojna črta.

Poleg letala, o katerem smo poročali včeraj, da je padlo na zemljo, je naše letalo, ki jo je tudi vodil poročnik Bodhecke, napadlo drugo sovražno letalo, je zažgalo in sestrelilo. Prvo letalo je bilo francosko, vrste Farman št. 42. Padlo je 6. januarja dopoldne vzhodno od rta Nagare. Neko drugo angleško letalo vrste Farman je padlo na zemljo vzhodno od Jalove na evropskem obrežju. Naše zračno brodogojstvo je vrglo isti dan uspešno več bomb na sovražne postojanke pri Sedilbahru in na letališče pri Imbrosu. Boj z bombami je bil 5. t. m. na desnem krilu slabši, nadaljeval se je tudi slaboten pehotni dvoboj. Sovražno topničarstvo na suhem, ki sta je podpirali dva monitorja in več križark, je od jutra do večera deloma ljuto streljalo na naše postojanke. Naša artiljerija je krepko odgovarjala, prisilila je neko križarko, da se je morala odstraniti, uničila je del sovražnega strelskega jarka in je prisilila del sovražne artiljerije, da je moral utihniti. Dne 6. t. m. dopoldne je neka križarka krita s 4 monitorji in s 6 torpedovkami neprestano obstreljevala anatolsko obrežno morsko ožino in nekaj naših baterij. Ponoči 5. januarja je naša artiljerija ob pomorskih ožinah z odmore obstreljevala iz izkrčevališča pri Sedilbahru in pri Tekeburnu. Sovražnik je odgovarjal na ogenj brez vsakega učinkovanja. Ko smo pričeli 6. t. m. zopet obstreljevati, smo povročili 6. t. m. v Takeburnu požar. Izkrčevališča in šalupe smo večkrat zadeli. Uspeh je naš ogenj na izkrčevališča pri Sedilbahru. Na ostalih frontah se ni nič izpremenilo.

Carigrad, 8. januarja. (Kor. ur.) »Agence Milli«: Glavni stan obvešča:

Dardanelska bojna črta.

Ponoči od 6. na 7. t. m. precej ljut boj z bombami na našem desnem in levem krilu. Naše topničarstvo je 7. t. m. obstreljevalo štiri ure z odmori ljuto sovražne strelske jarke nasproti našemu desnemu krilu, ki so težko poškodovani. V središču je uničil ogenj naših topov in naših bomb, ki so jih metali, nekaj sovražnih strelskih jarkov in neko postojanko za metanje bomb. Na levem krilu slabotno streljanje na obeh straneh. Naše strelske jarke je obstreljevalo sovražno topničarstvo na suhem, dve križarki, en monitor in štiri torpedovke. Naš ogenj je ob 2. uri popoldne povzročil požar v taboru pri Teke Burnu. Naše baterije so uspešno obstreljevale ponoči od 6. na 7. sovražni tabor pri Sedilbahru, 7. pa sovražno baterijo pri Teke Burnu. Obstreljevali smo tudi uspešno sovražne baterije pri Sedilbahru. Neke oklopnice in nek monitor sta odgovarjala na ogenj. Naše anatolske baterije so obstreljevale 8. t. m. uspešno pristanišči pri Sedilbahru in pri Teke Burnu, sovražne čete v dolini Kerevidere in pri Morto Liman. Na drugih bojnih črtah se ni nič zgodilo.

Bitka pri Sedilbahru in Take Burnu.

Carigrad, 9. januarja. (Kor. ur.) Vojni minister Enver paša razglasi sledeče obvestilo:

Dardanelska bojna črta.

Pod božjim varstvom smo prepodili sovražnika tudi iz Sedilbahra. Podrobnega

poročila o bitki, ki se je pripravljala 3 dni in ki se je pričela včeraj popoldne z našim napadom, še nismo dobili. Vemo le, da so zasedli naši vse pred vojsko pri Sedilbahru in pri Takeburnu izkopane strelske jarke. Naše čete so zaplenile že topove, ko so prodirale v središče. Veliki tabori sovražnikov s šotori in z vsebino se nahajajo v naših rokah. Naše topničarstvo je potopilo neko s četami zasedeno sovražno transportno ladjo. Ogromnega plena še nismo mogli pregledati. Sovražne izgube se cenijo zelo visoko. Neko tretje sovražno letalo, dvokrilno, vrste Farman, je padlo na tla pri Sedilbahru, ker ga je napadlo naše povodno letalo. Sovražnik, ki je na tem bojišču skoraj pol leta nastopal z vsemi sredstvi, da nas zadene v srce, je dosegel le velike izgube, škodo na blagu in je bil prisiljen, da je moral bežati in je izgubil vsako upanje, za kar se moramo zahvaliti junaštvu naše armade.

Iraška bojna črta.

Sovražnik, ki stoji v Iman Aligarbi, cenijo ga na eno divizijo, je zelo ljuto napadel 6. t. m. v varstvu 4 križark dan hoda med Kut el Amara in Cheik Sandin, da pomaga posadki v Kut-el-Amari. Naše čete so popolnoma odbile s protinapadom napad in so ujele nekaj sovražnikov. Izgube sovražnika cenijo na 3000 mož, posebno težke izgube je imel nek sovražni kavalerijski polk.

Z ostalih bojišč nobenih poročil.

Angleži zapustili Sedilbah. — Na polotoku Gallipoli ni več sovražnika.

Carigrad, 9. januarja. (Kor. ur.) Agence Telegraphique Milli poroča:

Naš dardanelski dopisnik nas obvešča, da so naše čete sovražnika popolnoma prepodile iz Sedilbahra. Gallipoli je trenutno popolnoma očiščen od sovražnika.

Carigrad, 9. januarja. (Kor. ur.) Angleži so ponoči po ljutem boju, v katerem so imeli velike izgube, popolnoma izpraznili Sedilbah. Niti eden ni ostal.

Carigrad, 9. januarja. (Kor. ur.) Radi zadnje zmage naših čet pri Sedilbahru so bile velike manifestacije. Zvečer mesto razsvetljeno.

Carigrad, 9. januarja. (Kor. ur.) Poročilo o izpraznitvi Sedilbahra se je takoj izvedelo in je povzročilo nepopisno veselje. Mesto je bogato okrašeno z zastavami.

V bitki pri Sedilbahru zaplenjenih 9 topov.

Carigrad, 9. januarja. (Kor. ur.) Posebna izdaja uradnega lista javlja, da so izpraznili Angleži zadnji kot na polotoku Gallipoli. Podrobnosti še niso došle. Vse se le, da so zasedle turške čete tiste strelske jarke, ki so jih zasedle pri Sedilbahru in Take Burnu, ko se je pričela vojska. V središču so vzeli sovražniku 9 topov in velik tabor šotorov. Potopili so neko sovražno ladjo napolnjeno z vojniki.

Obleganje trdnjave Kut el Amara. — Angleži obleganec ne morejo pomagati.

Carigrad, 8. januarja. (Kor. ur.) Turške čete oblegajo Kut el Amara, ki so jo izpremenili Angleži v malo trdnjavo. Turške čete so prodrle do glavne utrdbene črte. Upajo, da trdnjavo bodisi z naskoki ali z izstradanjem kmalu osvoje in ujamejo nad 10.000 mož močno angleško posadko. Angleži oblegani trdnjavi ne morejo pomagati.

Rusko umikanje proti Miandoabu.

Carigrad. (Kor. ur.) Po zasebnih poročilih s perzijske bojne črte so poizkušale dne 29. decembra pri Sandžbulaku porazene ruske sile mlitati se proti Urmiji, a zasledovali so jih turški in perzijski jezdec in so se morali zato umakniti proti Miandoabu. Izgubili so 400 mrtvih, med njimi 4 častnike, več ujetnikov in vojnega materiala. Turški in perzijski jezdec so prijezdili v okolico Miandoaba.

Perzi proti Angliji in proti Rusiji.

Carigrad. (Kor. ur.) Iz Bagdada: Perzijski orožniki in vsi rodovi južne Perzije se udeležujejo vojske proti Angliji in proti Rusiji. Sedanje boje v južni Perziji znači narodno gibanje proti Angliji in proti Rusiji.

Velikanske pošiljke vojnih potrebščin v Egipt.

Amsterdam. Angleži vozijo ponoči in podnevi s parniki orožje in strelivo v Egipt. Francozi, ki so navezani na angleško strelivo, se že pritožujejo, da jim manjka zato streliva.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. januarja. Uradno se razglasi: Nobene izpremembe.

Dunaj, 9. januarja. Uradno se razglasi: Črnogorci so se severovzhodno od Berana zopet postavili v bran. Z naskokom smo vzeli višine, ki so jih imeli zasedene; en top smo zaplenili. Ob Tari praske. Ob hercegovski meji in v ozemlju Kotorskega zaliva so pričele naše čete boj proti črnogorskim postojankam.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. januarja. Veliki glavni stan: Nobenih važnih dogodkov.

Berlin, 9. januarja. Veliki glavni stan: Položaj je neizpremenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Črnogorsko uradno poročilo.

Cetinje, 3. januarja. Boj se je ljuto bil cel dan na vzhodni bojni črti proti Mojkovcu, a odbiti so vsi sovražni napadi. V smeri Dečani (30 km vzhodno od Plave) smo napadli sovražnika, ko so došla ojačenja in smo vzeli nazaj postojanko pri Bočicemie (na zemljevidu kraja ni). Sovražnika smo podili (?) proti Dečanom.

Cetinje, 4. januarja. Na vzhodni bojni črti živahni boji pehote in s topovi. Odbiti so bili 4. t. m. sovražni napadali poizkusi. Na severni bojni črti boj s topovi. Avstrijske čete so napadle ob sandžski bojni črti v vseh smereh, a smo jih povsod odbili.

Cetinje, 5. januarja. Na severni bojni črti in na vzhodnem bojišču je trajal cel dan ljut topničarski in slab boj pehote. Odbili smo več sovražnih napadov. — Kralj Nikolaj se za sedaj ne poda v inozemstvo.

Cetinje, 6. januarja 1916. Avstrijska letala delujejo posebno živahno in so vrgla veliko bomb na naše postojanke na Lovčenu, kakor tudi tri bombe na Cetinje, ne da bi napravile kaj škode.

Prodiranje v vzhodno Črnogoro.

Budimpešta. S črnogorske meje se poroča: Po načrtu prodiramo v Črnogoro. Deli Köveszove armade so vrgli več prednjih oddelkov vzhodno od Berana po kratkem boju. Naše topništvo deluje nekaj dni v ozemlju kotorskega zaliva, kjer so se že dolgo v malem delu zemlje vgnezdili Črnogorci. Črnogorski topovi se nahajajo tu v prav dobrih postojankah in energično odgovarjajo na naš ogenj. Zdi se, da so s strelivom dobro preskrbljeni.

Naša blokada Črnogore po ruski sodbi.

Berlin. Petrogradsko časopisje poroča iz Aten, da delovanje avstrijskih podmorskih čolnov na južni Adriji in ob črnogorskem obrežju zelo škoduje Črnogori. Dovoz živil v Sv. Ivan Meduanski so morali zadnje dni skoraj popolnoma ustaviti, ker pristanišče uspešno zapirajo podmorski čolni. Avstrijske podmorske čolni so zadnje dni potopili šest parnikov in jadrnic.

Črnagora utrjena.

Bukarešt. Iz Črnogore se poroča, da želi del ministrov, naj sklene črnogorski kralj z osrednjima velesilama poseben mir in naj radi Srbije ne nadaljuje vojske. Sodijo, da doseže Črnagora ugodnejše mirovne pogoje, kakor če bi bila pozneje uničena izročena velesilama. V Cetinju so se vršile velike demonstracije.

Črnagora naklonjena miru.

Bukarešt, 8. januarja. Poslaništva in uredništva raznih listov dobivajo iz Črnogore soglasne vesti, da se je tamkaj pojavila močna stranka, katera se upira temu, da bi zadela Črnogoro ista usoda kakor Srbijo. Zato zahteva ta stranka od vlade, da spremeni svoje dosedanje politično zadržanje. Poročila pravijo, da je to gibanje nevarno. Voditelji te stranke poudarjajo, da je Srbija uničena in da tudi junaški od-

por črnogorske vojske ne bi mogel bistveno spremeniti položaja na bojiščih. Tudi več ministrov je zahtevalo od kralja Nikite, da naj sklene mir z osrednjimi vladami. Črnagora more doseči zelo ugodne pogoje, ako svojevoljno zahteva mir, kakor pa tako, ako jo uničijo. Na Cetinju so se vršile velike demonstracije pred kraljevskim konakom. Proti demonstrantom je moralo nastopiti vojaštvo. Govori se, da je kralj Nikita odpotoval v Solun, da se sestane s kraljem Petrom, da se posvetuje z njim in z zastopniki entente o tem vprašanju. Dva njegova sina sta odsotna, tretji pa je pristal tistih ministrov, ki so pripravljeni skleniti poseben mir.

Črnogorski kabinet odstopil.

Rim, 9. januarja. (Kor. ur.) Črnogorski glavni konzulat objavlja naslednje uradno brzojavko iz Cetinja z dne 8. t. m.:

Kabinet generala Vukotiča je podal ostavko, katero je kralj sprejel. Kralj je sestavo novega kabineta poveril Lazaru Mijuškoviću. (Glej današnji članek »Črnagora ubira nova pota?« Op. ur.)

× × ×

Srbska deputacija pri belgrajskem guvernerju.

Belgrad. Novi generalni guverner v Belgradu grof Salis-Seewis je sprejel deputacijo magistrata in srbske duhovščine. Voditelji deputacije so se v toplih besedah zahvalili za dobrohotnost in pravičnost, ki jo kažejo v Belgradu uradajoče oblasti in avstrijske čete napram belgrajskemu civilnemu prebivalstvu. Prosili so generalnega guvernerja, naj bi tudi on gojil enaka čustva napram prebivalstvu.

Grof Salis je odgovoril v srbskem jeziku in posebno tiste besede so napravile globok vtis, s katerimi je izjavil, da ne bo trpel političnega strankarskega prerekanja, pač pa bo z vsemi močmi podpiral resno delo.

Vrnitev v Belgrad.

Zadnje dni so se vrstile nekatere ugledne osebe v Belgrad, in sicer: Mihajlo Jovanović, predsednik kasacijskega sodišča; Marko Trifković in Mihajlo Ilić, bivša ministra in poslanca; Vladimir Todorović, vpokojeni državni svetnik; Jefta Stefanović, vseučilišni profesor in še nekateri drugi. Kakor se poroča, se vrne v kratkem v Belgrad mnogo uglednih oseb, ki so igrale v preteklosti Srbije važno ulogo.

Kje tiči Mackensen?

Lugano. Italijansko časopisje se še vedno peča z zažgonetno sliko, kje tiči Mackensen? »Secolo« poroča: Mackensen biva s svojim štabom v Carigradu, kjer se posvetuje z Enver pašo o končnih pripravah vojske proti Egiptu. Po neki drugi sodbi istega lista pa izdeluje Mackensen v Carigradu s turškimi zaveznikom nov strategičen načrt. Francoski vojaški kritiki iščejo Mackensena v Galiciji, kjer zbira čete za protinapade v Besarabiji in da biva v Črnovicah. Drugi vojaški kritiki sodijo, da se nahaja Mackensen še vedno v Srbiji, kjer namerava s 7. bolgarskimi in 4. nemškimi divizijami napasti solunski utrjeni tabor.

Novi balkanski vlaki.

Dunaj. (Kor. ur.) Priprave za uvedbo novih balkanskih vlakov so končane. Določilo se je, da odpelje iz Berlina in iz Monakova prvi balkanski vlak 15. iz Carigrada pa 18. t. m. Za zdaj bodo balkanski vlaki vozili dvakrat na teden.

Vrnitev evakuiranega prebivalstva v Sarajevo.

Kakor se poroča, dospo v Sarajevo te dni zadnji trije transporti sarajevskih evakuirancev. S tem bo končano vračanje evakuiranega prebivalstva. Vseh prebivalcev je bilo evakuiranih približno polovico, t. j. okoli 30.000 oseb.

× × ×

Obstreljevanje Drača.

Berlin. Obstreljevanje Drača po avstrijskem brodogojstvu je povzročilo v pristanišču zelo veliko škodo. Del pristanišča je uničen, velika z žitom, vinom in z mesom napolnjena skladišča so bila zadeta in deloma upepeljena.

Italijanske skrbi in grožnje radi Albanije.

Lugano, 9. januarja. V »Corrieru« poslanec Torre zopet trobi alarm zaradi Albanije. Brezdomno hoče Avstrija severno Albanijo, čeravno samo zato, da bi jo v mirovnih pogajanjih imela v rokah. Bolgarija bi rada do Adrije. Obe državi bosta začeli pohod skozi Albanijo, če Rusi ne zmagajo v Bukovini. Italija ima danes v Albaniji večji prestiž kakor pred vojno. Žal, da nima entente točnega programa za Adrijo. Nezaslišano je, da se avstrijska mornariška temelja v Kotoru ne da učinkovito obstreljevati iz Lovčena, čeravno se že leta in leta ne da dvomiti o njegovi važnosti za Italijo. Toda na Lovčenu ni velikih kanonov. »Secolo« pravi, kdor se dotakne Albanije, zadene na ostrino laskega meča.

× × ×

Solun nadomestilo za Carigrad.

Kodanj. »Rječ« poroča: Sporazum je edin v tem, da smatra Solun za začasno nadomestilo Carigrada.

Kavallo zasedel sporazum.

Luĝano. Iz Milana se poroča: Angleške in francoske čete so zasedle Kavallo.

Zračni napad na tabor čet sporazuma pri Solunu.

Solun. (Kor. ur.) Reuter: Zjutraj na dan grškega božičnega praznika je obiskalo neko letalo vrste »Golob«, ki je metalo bombe na tabor zaveznikov, ki leže izven mesta. Letalo so ljuto obstreljevali, a je odletelo proti severu.

Turki prodirajo proti Solunu.

Frankobrod ob Meni. Iz Luĝana poroča: »Frank. Ztg.«: Milanski »Corriere« poroča iz Soluna še nepotrjeno novico, da korakajo Turki iz Xanthija proti Solunu.

Grška in Turčija.

Luĝano. 8. januarja. Italijansko časopisje prinaša angleška zasebna poročila, da se bo razpoloženje v Atenah obrnilo v korist ententi. Grke zlasti spravlja v slabo voljo vest o zbiranju turških čet v smeri Dojran—Gjevgjeli.

Dunaj, 8. januarja. Turško časopisje govori o pohodu na Solun in zagotavlja Grški, da se bo čuvalo nedotakljivost njegovega ozemlja. Zavezniki bodo povrnili vso škodo, ki bi nastala valed vojnih operacij. Turško časopisje piše o Grški zelo prijazno. »Hilal« pravi, da ni zveza štirih kriv, če mora svoje čete poslati na grško zemljo.

Bolgarski protest v Atenah.

Sofija, 8. januarja. Grška vlada je na bolgarski protest radi aretacije konzulov odgovorila. Priznava, da je to postopanje entente v diametralnem nasprotju z mednarodnim pravom in ententa je kršila tudi grško nevtralnost. Grška je pri ententi odločno protestirala, toda razen protesta ne more nič drugega storiti.

Nek bolgarski minister je izjavil, da se mora Bolgarija zadovoljiti z grškim odgovorom, ker vidi, da je Grška res v težkem položaju.

Bolgarska grška pogajanja ugodno končana.

Sofija, 9. januarja. Pogajanja z Grško glede sodelovanja Bolgarov pri ofenzivi proti Solunu so se ugodno končala v zadovoljstvo obeh držav.

Korak osrednjih sil v Atenah.

Budimpešta, 8. januarja. »Az Est« javlja iz Sofije: Osrednji sili sta s svojimi zaveznicami v zvezi z bližnjo ofenzivo proti Solunu storili v Atenah skupen korak glede bodočega postopanja Grške. S tem korakom hočejo doseči, da se grško stališče pojasni tako proti osrednjim silam in njunima zaveznicami kakor tudi proti ententi. Od odgovora je odvisna rešitev več vojaških vprašanj, ki stoje z vojskovanjem na grškem ozemlju in z novimi mejami. Na pristojnem mestu sodijo, da Grška ne bo dala takega odgovora, ki bi se ne dal združiti z interesi osrednjih sil in njunih zaveznikov. Sodijo, da stoji Grška pred važno odločitvijo.

Tudi na Mytilenah prišli konzule.

Carigrad, 8. januarja. (Kor. ur.) »Agence Milli«: Iz Aten se poroča: Francozi so prijeli včeraj na Mytilenah avstrijskega in nemškega konzula, multija in 17 oseb grške narodnosti. Poslaniki štirih zveznih držav so zato protestirali. Aretacija povzroča misel, da nameravajo Mytilene uporabiti za operacijsko bazo.

Atene, 8. januarja. (Kor. ur.) »Agence Havas«: Iz Aten se poroča: Oddelek čet sporazuma štirih je prijel nemškega podkonzula Zourtgis, ki je grški podanik, in njegovega sina, konzulatega dragomana (tolmača). Zaprlj in odvedli so na neko bojno ladjo avstrijskega konzularnega agenta Bargigli, osmanskega (turškega) dostojanstvenika, nemškega agenta Hotfnerja in več drugih oseb, ki so se jim zdele sumljive.

Atene, 8. januarja. (Kor. ur.) Reuter: Neka brzobjavka z Mytilen potrjuje, da so vojaške oblasti zaveznikov prijele tamošnje konzularne zastopnike Avstrije, Nemčije in Turčije iz istih razlogov kakor v Solunu.

V Solunu prijeli konzuli došli v Toulon.

Toulon, 8. januarja. (Kor. ur.) Agence Havas: V Toulon so pripeljali konzule sovražnih držav, ki so prijele v Solunu. Peljali so se z bojno ladjo in morajo ostati na razpolago blazin.

Turki vračajo sporazumu.

Carigrad, 9. januarja. (Kor. ur.) Vlada je kot prvo povračilno sredstvo radi aretacije konzulov ukazala prijeti vse uradnike angleškega in francoskega veleposlanništva, ki so ostali v Carigradu in še nekaj drugih oseb, skupno 10. Pričakujejo, da ukaže vlada prijeti še več oseb.

Grška in ententa.

Frankobrod, 9. januarja. »Frankfurter Ztg.« javlja iz Carigrada: Najnoveše atenske vesti pravijo, da se je bati nevesne grške notranje krize. Čeprav se grški politični krogi vedno bolj odmikajo od entente. Ta bo najbrže zahtevala, da naj nji neljuba poslanstva osrednjih sil odpotujejo iz Aten, pa temu kralj ne bo nikdar privolil.

Ženeva, 9. januarja. »Temps« piše o grški ministrski krizi: Rhallis je prijateljem izjavil, da ne more več sodelovati radi člankov, v katerih je Gunarisove časopisje razlagalo Gunarisove uspehe pri volitvah. Skuludis bi rad odstopil, ker ni zdrav, pa še bolj, ker se sedaj lahko sestavi parlamentarna vlada. Dragumis in Konduriotis se še nista odločila in čakata, kako mislijo sestaviti nov kabinet.

× × ×

Rumunija.**Za osrednji sili.**

Budimpešta, 8. januarja. Bukareška »Dreptatea« poroča: Marghiloman je včeraj sklical izvršilni odbor konservativne stranke k sebi, katere naj bi razpravljala o nadaljnjem postopanju Rumunije. Pooblastili so Marghilomana, da zaprosi za avdienco pri kralju in mu naznani, da ima konservativna stranka to stališče, da naj Rumunija izjavi, da se hoče postaviti na stran osrednjih sil. Pooblastili so tudi Marghilomana, da kralju predlaga novo vlado, ki bi se odprito izjavila za pridruženje k osrednjim silam.

Bukarešt, 8. januarja. Na včerajšnjem zborovanju rumunskih obrtnikov se je kot vzrok gospodarske krize označilo dejstvo, da rumunska zunanja politika ni dovolj jasna in se ne ve, h kateri skupini sil pripada Rumunija. Zato nobena stranka ne podpira Rumunije in ji ni dobrohotna. V posebni resoluciji se zahteva od vlade, da naj zopet obnovi normalno razmerje z osrednjimi silami.

Rumunski ministrski svet.

Bukarešt, 8. »Minerva« poroča: Včeraj se je vršil pod Bratianujem večurni ministrski svet. Bratianu je poročal o zunanji politiki in zlasti o balkanskih dogodkih, nato pa so prešli k finančnem položaju. Costinescu je opozoril, da je proračun zboljšal v nekaterih točkah in je poudaril, da bo izvoz žita v Avstrijo in Nemčijo prinesel v proračun znatne svote in ob enem tudi poživil domači trg in borzo z vrednostnimi papirji. Govorilo se je tudi o odredbah, ki naj olajšajo prehod blaga v Bolgarijo.

Novo rusko poslanstvo v Rumunijo.

Bukarešt, 9. januarja. Rumunski listi prinašajo vest »Nowoe Vremja«: Rusko poslanstvo, v katerem je več časnikov, je na potu v Bukarešt, kjer bo kralju izročilo generalsko uniformo nekega ruskega gardnega polka. V Petrogradu si obetajo, da bo to napravilo poseben vtis na kralja in ljudstvo.

Razpoloženje v Rumuniji bolj mirno.

Budimpešta, 8. jan. »Pester Lloyd« dobi od posebne strani v Bukareštu: Razpoloženje je danes zares bolj pomirjeno. Po celi deželi se pripravljajo na božične praznike. Politični krogi, v katerih se vlada zdrava pamet, niso za pustolovsko politiko. Na tihem si marsikdo misli, da je Bratianu deželo obvaroval pred katastrofo. Šebekov obisk je le nekatere ljudi razveselil. Diplomatičen uspeh pa je odvisen od zmagovitiga meča in ne od simpatij.

Boji na zapadu.**NEMSKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 8. januarja. Veliki glavni stan: Vreme je nengodno vplivalo na večji del bojne črte. Izrgali smo z nenadnim napadom Francozom južno od Hartmannswellerkopfa kos nekega jarka.

Berlin, 9. januarja. Veliki glavni stan: Včeraj se je južno od Hartmannswellerkopfa na Hirtzensteina posrečilo, da smo zopet osvojili 21. decembra po sovražniku vzeti jarek. Ob tej priliki smo ujeli 20 častnikov in 1083 lovecev in smo zaplenili 5 strojnic.

Vrhovno vojno vodstvo.**Poincare v Nancy-ju.**

Bern, 9. januarja. (Kor. ur.) Poincare je 7. t. m. obiskal Nancy, da pomiri zbegano prebivalstvo. Kakor poročajo listi, je prebivalstvo kar trumoma zapuščalo mesto.

Vojna propaganda na Angleškem.

Amsterdam, 9. januarja. »Daily Graphic« poroča, da so unionistični poslanci ustanovili poseben odbor, kateri nastopa za krepko nadaljevanje vojne. Odbor vodi bivši minister sir Edvard Carson.

Ujeta angleška stotnika.

London. (Kor. ur.) Grey je izjavil v poslaniški zbornici: Mednarodnemu pravu ne nasprotuje, ker je sovražni podmorski čoln ujel na neki grški ladji angleška stotnika Napiera in Wilsona.

Stavka v Cast Youngstownu. — Stavkujoči zaigrali in obstreljevali hiše.

New York. (Kor. ur.) Reuter: Ob stavki v tvornicah jekla v Cast Youngstownu so zaigrali stavkujoči 7. t. m. šest skupin hiš, ki so jih opusili. Ubite so 3, ranjenih je 19 oseb. Razstrelili so nek most, da so zabranili delavcem priti v drugi del mesta. Iz okolice pozvani vojniki so došli v soboto zjutraj. Delavci so se polastili 500 funtov smodnika. Razstrelili so več hiš in za-

grozili, da uničijo bivališča. Veliko so jih zaprli.

Youngstown. (Kor. ur.) Reuter: East Youngstown in industrijska predmestja so zasedli trije polki milice. Dne 8. t. m. je bilo nekaj malih izgrediv, ki niso bili važni. Škodo povzročeno včeraj cenijo na en milijon dolarjev.

Vojška se konča spomladi?

Kolin. Curiški dopisnik »Kölnischer Ztg.« poroča: Dopisnik v Haagu poroča »Neuer Züricher Ztg.«, da sodijo tisti krogi nizozemskega glavnega mesta, ki občujejo z dvorom in diplomacijo, da se bliža konec svetovne vojske. Pričakujejo, da se odloči vojska spomladi. Ofenziva Francozov, Angležev in Rusov na zahodu in na vzhodu popolnoma izpremeni skupen vojaški položaj. Kakorkoli naj ofenziva izpade, naj-li uspe ali se ponesreči, dovedla bo do miru. V Haagu smatrajo že zdaj, da je popolnoma izključeno, da povzroči konec vojske izstradanje ali izčrpanje vojske in finančne sile osrednjih velesil in da bi bili zato premagani. V najugodnejšem slučaju računajo merodajni krogi v Londonu, v Parizu in v Petrogradu le na to, da potisnejo nemške in avstrijske čete v lastno ozemlje. Popustili so vse nade, da bi zasedli nemška ali avstrijska ozemlja, da bi prodirali v Berlin ali na Dunaj. Kar se o tem piše sporazumovo časopisje, so časnikarske čenče.

Dnevne novice.

+ Siava Slovencev! »Reichspost« je zadnje dni decembra l. l. priobčila slavo-spev junastvu našega rodu. Članek konča: Slovenski narod bodo morali imenovati med najboljšimi narodi monarhije!

+ Naši junaki. Po zadnjem izkazu odlikovanj v »Slovincu« z dne 24. decembra je dobil kranjski 7. lovski bataljon zopet 112 hrabrostnih svetinj, med temi 27 srebrnih I., 60 srebrnih II. vrste in 30 bronastih svetinj. Če se pomisli, da se sedaj zahteva za podelitev velike srebrne svetinje takih činov, kakor lani za zlato, je Kranjska lahko ponosna na svoje lovce. Že nad leto dni zasledujemo odlikovanja pri posameznih krdeh. Po mojem spominu, mora imeti 7. lovski bataljon že okrog 400 odlikovanj, med temi 6 zlatih. Če se računa, da ima pešpolk 4 in domobranski pešpolk 3 bataljone, bi tedaj moral imeti tak pešpolk 1600, oziroma 1200 odlikovanj, če bi se hotel meriti z lovci. Toliko pa jih nima noben polk. Kranjski Janezi imajo tudi že nad 1000 odlikovanj, med temi, mislim, 12 zlatih. Približno toliko zlatih ima tudi celjski pešpolk št. 87, a ostalih svetinj sicer več. Nekako toliko kakor celjski pešpolk ima odlikovanj tudi celovski pešpolk št. 7. Kakor znano, služi pri tem polku tudi veliko Slovencev. Mariborski pešpolk št. 47 utegne imeti nekaj manj odlikovanj kakor Janezi. Lepo število odlikovanj imajo tudi 8. lovski bataljon (koroški), kjer služi veliko Slovencev in primorski 20. lovski bataljon, kjer služi tudi veliko število spodnještajerskih Slovencev. Tržaški pešpolk št. 97, kjer služi tudi Notranjci, nekoliko zaostaja. Izmed domobr. pp. prednjači spodnještajerski 26. dom. pp., ki mu takoj sledi celovski 4. d. pp., kjer služi tudi mnogo Slovencev, med temi precej Kranjcev. Domobranska polka št. 27 in 5, ki nekaj zaostajata tudi pred vsemi Slovenci, sta dobila mnogo odlikovanj. Kakor že omenjeno, se letos pri odlikovanjih zelo strogo postopa, zlasti pri zlatih. Zanimivo je, da so si Janezi letos priborili 10 do 11 »zlatih« in lovci 7. bat. vsaj 5, enako tudi 87. pp. večino »zlatih« šele letos. Z dejanji in odlikovanji Jugoslovani lahko pokažemo, da tvorimo jedro celokupne armade.

+ Ministrski svet. Pod predsedstvom ministrskega predsednika grofa Stürgkha je 8. t. m. popoldne zboroval prvi ministrski svet v novem letu. Udeležili so se ga vsi ministri.

+ Šef generalnega štaba Conrad pl. Hötendorf — govori hrvaško. »Hrvatski« se poroča od zanesljive strani: Nedavno sem imel priložnost govoriti z genialnim vojskovodjem, s šefom generalnega štaba, generalnim polkovnikom Conradom pl. Hötendorf. Izmenjala sva par besedi v nemškem jeziku, ko mi upade general v besedo v hrvaškem jeziku in na moje opombo odgovori v čistem hercegovskem narečju: »Govoril sem že popolnoma hrvaško, ali celo vrsto let sem imel malo priložnosti, da bi veliko govoril; semtertja, ako pridem na fronto, govorim s kakim možem hrvaško.«

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo so dobili: Stotnik 47. pp. Viljem Hlavka, nadporočnik 97. pp. Gustav Kanz, poročnik 87. pp. Josip Fleissner, pred sovražnikom padli nadporočnik 87. pp. Oskar Münz in pred sovražnikom padli poročnik 97. pp. Ferdinand Ferstl. Ponovno najvišje pohvalno priznanje so dobili: major 87. pp. Viljem Medicus, stotnik 47. pp. Adolf Vodopivec, stotnik 87. pp. Anton Salvador, nadporočnik 87. pp. Peter Fio in nadporočnik 47. pp.

Franc Zanner. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik vojnega transp. vodstva št. 9 Karel Detela, črnovoj. inženir Anton Dolenc, nadporočnik 87. pp. Božidar Prashak, stotnik 87. pp. Božidar baron Bolschwing, poročnik 17. pp. Rudolf Fischer, poročnik 97. pp. Matej Schwarz, poročnik 17. pp. Rudolf Neubacher in poročnik 47. pp. Martin Revk. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil četovodja 5. drag. p. Nedog Franc. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: stražmojster Baumann Martin, desetenika Horvat Franc in Resch Josip, dragonci Leibacher Hugo, Köstenbaumer Franc, Haslacher Rudolf, Hanekam Rudolf, Pichler Ivan, Mrak Ivan in Vitek Josip, vseh deset pri 5. drag. p. — Izraz cesarskega zadovoljstva se je naznanil stotniku 47. pp. Ernestu Holzer, stotniku Konradu Šegula pri voj. poveljstvu v Gradcu, stotnikoma Oskarju Galle in Leonu Pakić, oba pri voj. poveljstvu v Gradcu. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste so dobili: poročnika 5. dom. p. Miroslav Spondr in Pavel Šimek, poročnik 27. dom. p. Josip Napokoj, podpolkovnik 5. dom. p. Henrik Mandolfo in nadporočnik 5. dom. p. Anton Eichberger. — Cesarsko pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik dežel. strelskega p. III. Stanko Dekleva, nadporočnik 5. dom. p. Silvij Conci, stotnika 5. dom. p. Rihard Kaiser in Anton Demuth in podpolkovnik 5. dom. p. Rudolf Glazar.

+ Odlikovanje vojnih invalidov. V smislu svoječasnega sklepa je vrhovno armadno vodstvo odredilo, naj se popišejo in zaslusijo na zapisnik vsi tisti vojni invalidi, ki doslej še niso bili odlikovani. Vse invalide, glede katerih se dožene, da so v vojni storili v polni meri svojo dolžnost, bodo odlikovani. Zato se imajo vsi še neodlikovani invalidi zglasiti pri evidenčni oblasti.

+ Slovenski župnik Ivan Solnce v Ameriki. Iz Smlednika: Naš rojak Ivan Solnce, župnik v Št. Pavlu v Ameriki, je umrl tam dne 15. novembra 1915. V mašnika je bil posvečen v Ameriki leta 1884. Župnikoval je v Št. Pavlu v treh župnijah, v župniji sv. Mateja, sv. Neže, kjer je sezidal novo cerkev za 250.000 dolarjev in v župniji Marijinega Vnebovzetja. Pogreb je bil veličasten. Pogreba so se udeležili nadškof, trije škofje in 120 duhovnikov. Slovenski duhovniki-tovariši so mu zapeli na grobu dve slovenski žalostinki. V svoji oporoki je volil za smleški veliki zvon 100 dolarjev in za smleške reveže 200 dolarjev. N. p. v m.

— K zasedenju olomuške nadškofijske stolice. Z Dunaja poročajo: V poučenih krogih se govori, da bo imenovan za olomuškega knez nadškofa kardinal baron pl. Skrbensky. V Prago naj bi prišel brski škof grof Huyn. Za Brno se imenujejo trije kandidati, med njimi posl. dr. Stojan.

— Suplentinja na ljudski šoli v Radovici je postala učiteljska kandidatinja Iv. Dekleva.

— Osebe izpremembe na pošti. Vpokojen je trajno c. kr. poštni asistent Alojzij Krainz. — Premeščena sta: poštni adjunkt Friderik Siegl iz Ljubljane 2 v področje graškega ravnateljstva in poštni oficijant Ivan Rakovec z Jesenic v Ljubljano 2. — Trajno vpokojena je poštna oficijantinja V. Rapotec. — Odpovedala se je služba pošt-nemu ekspedientu Matevžu Blažina, ker se je zaprl poštni urad v Marčani. — Umrli je poštni ekspedient Robert Jurinčič.

— Pozdrav s srbskega bojišča. Prijeli smo: Ker mi je zmanjkalo dopisnic, naznanjam tem potom vsem gg. znancem in prijateljem, da se nahajam že 15 mesecev na srbskem bojišču, pa sem, hvala Bogu, še popolnoma zdrav. S snežno-zametenih črnogorskih višav pošiljam preko premagane Srbije vsem iskrene pozdrave in kliče na veselo svidenje! Sodnik Anton Avsec.

— Sreča v nesreči. Terezija Podgoršek v Varaždinu je nesla te dni kosilo nekemu kurjaču na kolodvor. Ko je postavila košaro na lokomotivo, je prišel od druge strani vlak, vrgel Podgorškovo na tla in šel preko nje. Vsi so mislili, da bo povozena v kose, toda ko je vlak bil čez, so našli popolnoma nepoškodovano. Padla je tako srečno sredi tira, da se je vozovi niti dotaknili niso.

— Prepoved za olje in masl v Nemčiji. Berlin, 6. januarja. Zvezni svet je izdal odlok o prepovedi uporabljanja rastlinskega in živalskega olja in masti v tehnične svrhe. Odlok ima namen, dopolniti ravnokar izdane določbe, da se omeji predelavanje olja in masti v tehnične namene, katere bi se mogla sicer uporabljati v prehranjevanje ljudi.

— Častniške izgube. Poročnik Ivan Polc, 17. pp., ranjen in ujet, Pječanka, Transbajkal. — Kadet dr. Karel Reiter, san. odd. št. 8, v Ljubljani, strel v glavo, umrl 26. julija 1915, pokopan v Prvačini pri Gorici.

Iz ruskega ujetništva piše svoji soprogi dr. Kobensky. Sporoča, da sta v ujetništvu skupaj z Andrejem Mrak, ki je bil prej organist na Savi pri Litiji. Ujeta sta bila 11. maja 1915. pri Solotvini v Galiciji. Mrak je bil ranjen od granate, a bo kmalu popolnoma zdrav. Sedaj sta v Aziji in

je toplo tam. Oba imata primerno delo, ne težavno. To bodi tem potom sporočeno Mrakovim soprog, kateri njen mož ne more sam pisati.

Domovi za vojake. Dunajska »Reichspost« poroča, da se 15. januarja začne v ministrstvu za javna dela posvetovanja o načrtu zakona o domovih za vojake.

Tajni svetnik je postal predsednik avstrijskega »Rdečega križa« c. kr. komisar grof Rudolf Traun.

Dolg predpust. Letos bomo imeli najdaljši predpust v celoletju; začel se je 7. januarja in bo trajal do 7. marca, vsega bo torej 61 predpustnih dni. Življenje se bo letos pač malo oziralo na predpustni čas!

Iz Savinje so potegnili mrtvega četovodjo 87. pp. Rudolfa Delakorda, in sicer blizu Kapucinskega mostu v Celju. Najbrže je v pijanosti padel v vodo.

Umrli je 8. t. m. v deželni bolnišnici Justina Janežič, hči železniškega čuvaja Janeza iz Trzina št. 66 pri Kamniku.

Obsodbe na južnem Tirolskem. »Innsbrucker Nachrichten« poročajo: Domobransko vojno sodišče na južnem Tirolskem je kot nagli sod 3. decembra 1915 obsodilo na smrt z ustrelitvijo gostilničarja Lodovico Tait v Nomi, ker je namenoma pustila viseti v javni gostilni tako poškodovano sliko cesarja, da se more to smatrati le kot simbol umora in se je tako pregrešila proti spoštovanju nasproti cesarju. Lodovico Tait je bila pomiloščena v petletno težko ječo. — Dalje je bil obsojen v sedemletno poostreno ječo po domobranskem vojnem sodišču c. in kr. najvišjega poveljstva kot naglega sodišča realca Ezio Micheloni iz Tridenta, ker je poizkušal z dopisnico zapeljati nekega enoletnega prostovoljca, naj pobegne.

Umrli je v Studencu pri Mariboru umirovljeni vlakovodja Franc Anderle. — V Kamnici pri Mariboru je umrla posestnica Alojzija Pečar, soproga kovaškega mojstra.

Iz ljudsko šolske službe. Suplentinje so postale poizkusne kandidatkinje Katarina Punčuh na ljudski šoli v Spodnjem Logatcu, Marcela Levstek na ljudski šoli v Košani in Ana Tylli na ljudski šoli v Črnomlju.

Slovensko planinsko društvo. Slovensko planinsko društvo se nahaja v jako kritičnem položaju. Že drugo leto je izostal vsakršen dohodek iz oskrbe naših planinskih postojank in izostali so tudi redni dohodki, podpore itd. Vse delovanje se je omejilo na Kamniško Bistrico, kjer pa naše naprave ne zadostujejo za večji promet. Obsto društva je odvisen od gmojnega uspeha, ker ima društvo za vzdrževanje in amortizacijo svojih postojank silne velike obveznosti. Le zvestoba članov in redno plačevanje članarine more rešiti društvo v tem težavnem položaju. Naša hrabra armada je zavrnila napad sovražnikov na naše krasne planine, dolžnost je vsakega posameznika slovenskega planinca, da z redno članarino in z blagodušnimi izrednimi prispevki pripomore vzdržati društvo in njegove naprave. Zlasti prosimo gospodo, ki je s članarino na dolgu, da jo blagovoljno poravnati. Zaradi velikih obveznosti je brez dohodkov obstoj društva nemogoč. — Odbor.

Amerikanski Nemci so nabrali pol milijona dolarjev za nemški in avstrijski Rdeči križ.

Na daljnem vzhodu vre.

Vzhodni azijsko vprašanje, dasi ni v neposredni zvezi z vojno, se mora navzlic temu smatrati svetovnopoličnega pomena v splošnem kipenju. To vprašanje se je pričelo z dogovori med Kitajsko in Japonsko, ki so prišli v tek meseca februarja in se dovršili meseca maja; danes pomeni povsem novo stališče.

To novo stališče, ki sili k razvoju posebno v notranjosti Japonske, dokazujejo poleg drugega zlasti poslednja poročila iz državnega zbora v Tokiju. V zvezi z zahtevo večine v japonski zbornici naj vlada poseže vmes v Azijo, in v zvezi z ukorom vladi, da ni v tem pogledu doslej storila še ničesar, so se prigodili v zbornici divji izgredi in pretepi, pri katerih je bil ministrski predsednik Okuma tako poškodovan, da je začasno moral odločiti vodstvo poslov. To dosti osvetljuje važnost vprašanja.

Vsebinska vprašanja, izražena svoječasno v omenjenih razgovorih in v sedanjih zborničnih nastopih, je ob kratkem ta, da večina japonskega naroda zahteva z vso silo: Japonska mora biti voditeljica v Aziji. Globina japonske duše — to se je čutilo vedno in vedno iz vseh poročil — ni bila nikoli zadovoljna s tem, da bi se Japonska trgala preveč za evropsko politiko, nikakor pa ne več, kot je neizogibno potrebno, za bodočo nadvlado v Aziji in seveda tudi v Tihem oceanu.

Japonska zveza z Angleško je čisto kazala, kakor bi se šlo za kaj drugega kot samo za japonske ozire. Za hrbotom in pod zaščito te zveze je Japonska pred leti

premagala Rusko; a danes je Rusija sama zaveznica Japonske. Sklicevaje se na angleško zvezo je vzela Japonska Tsingtau, a s tem postavila nov kamen z napisom: »Azijo Azijcem!« S tem pa je menda Japonska napram osrednjim silam dovršila sovražnosti, ki jih po japonski sodbi zahtevajo njeni oziri. Česa se ima Japonska sicer bati osrednjih sil pri gospodstvu v Vzhodni Aziji? Za sedaj ničesar, dočim je zelo na mestu, da varuje moči za poznejši neizogiben spopad z Angleško, Rusijo in Zedinjenimi državami. Zato je premetenka vselej odbila, kadar so ententske sile — na Francoskem je stavil te zahteve vedno Clemenceau — zahtevale od nje pomoči za evropsko vojno.

Mogoče je sicer, da bi se zdela Japoncem vredno, da bi si ohranili s Sueškim prekopom zvezo z zahodom in zato poslali tja vojsko in morda celo brodoge. A celo to doslej ne kaže dosti. Na evropskih bojiščih, posebno tudi na turških, tako na polotoku Galipoli kakor celo v Mali Aziji in Severni Aziji tja do Iraka gori in do Adenske ožine dole ter v Egipt proti zahodu, japonske pomoči ni bilo videti.

Da bi bila ostala zato Japonska samo pri skominah po azijski velesili, se navzlic temu ne more reči. Ni dvoma, da je baš Japonska napela vse moči pri podpihovanju vstaje v indijski državi svojega zaveznika. Tudi pri odporu proti prenovljenju Kitajskega v monarhijo Juansikajevo pomaga Japonska kolikor more. Na primer v Južni Kini se z japonskim orožjem in strelivom pripravlja velika vstaja, kateri poznavalci razmer pripisujejo veliko važnost. Japonski je na zahod kazalo pošiljati le orožje in streljivo, tudi Rusiji tako, a le zato, ker je zaslužila pri tem kakor Amerika, s katero sta si v tem oziru enaki.

Da hoče Japonska doseči azijsko premoč, se vidi iz vsega njenega poslednjega ravnanja od početka vojne dalje.

Ko je takoj ob početku izročila Nemčiji ultimatum radi Tsingtau, se je že smatrala za voditeljico v Vzhodni Aziji. Kot pravzaprav neprizadeta je zahtevala vrnitev najetega predmeta, ki se je tikal le Kitajske in Nemčije. Tu se je že jasno kazala japonska namera, da bo poveljevala Kitajski, ki je ohromela po notranjih nemirih. Še jasnejša je bila namera, ko smo iz angleških in ruskih listov spoznali glavne zahteve, ki jih je stavila Japonska sosedu v februarju. Ni bilo več dvoma: Japonska je sodila čas za ugoden, da se postavi Azija na noge. Prvi korak je bilo osvojenje Tsingtau, drugi pogodba s Kitajsko. Sicer je ta pogodba naperjena prav tako proti zaveznikom Japonske kot proti drugim državam, ki bi utegnile imeti prekomorskih stremeljenj. Izpremenje v Kini imajo v tej zvezi celo prav znamenito lice. Kitajska je napravila majhen ovinek, in danes se je pokazalo, da je posameznik z ljudovlado hotel doseči le preobrat na prestolu. Ali bo Juansikaj sedaj oviral Japonsko ali ne? Proti le-temu se po poročilih zadnjih dni že širi vstaja; Japonska, ki se je bila oglašila v Indiji, se oglašja sedaj tudi na Kitajskem. Morda doseže z vstajo, kar namerava, utegne pa doseči isto tudi s prijetim in postrežljivim Juansikajem. Da bi Juansikaj v kratkem času preobrnil Kitajsko tako, da bi se premestilo težišče v Vzhodni Aziji in odrinila Japonska s prvega mesta, ni pričakovati. Kakor vse kaže, se v Vzhodni Aziji, dočim se bife in kolje ostali svet, razvija orjaška centralizacija pod japonsko nadvlado, in to proti vsemu zahodu, a tudi proti Ameriki.

Razna poročila.

Kje bo padla odločitev?

London, 9. januarja. (Kor. ur.) »Daily Chronicle« poroča: Ruski zunanji minister Sasonov je izjavil, da je balkansko vprašanje postranska stvar. Vojska se bo odločila v Belgiji in na Poljskem.

Veliki nemški vojaški svet.

Basel. »Baseler Nachrichten« poročajo: Cesar Viljem je 24. t. m. sklical veliki vojni svet. Udeležili se ga bodo tudi Hindenburg, Mackensen, Liman Sanders in grof Zeppelin.

Zadeva z »Ancono« — rešena.

Dunaj, 8. januarja. (Kor. ur.) Kakor poroča »Polit. Korr.« so tukajšnji ameriški krogi dobili vest, da je ameriška vlada drugo avstrijsko noto glede »Ancone« zelo ugodno sprejela. Zato se lahko pričakuje z gotovostjo, da se bo zadeva z »Ancono« popolnoma mirnim potom rešila.

Italija, Rusija in Francija nakupujejo vojne potrebščine za leto 1917.

Amsterdam. (Kor. ur.) Rimski listi poročajo: Italija, Rusija in Francija so pričele nakupovati vojne potrebščine v Ameriki že za leto 1917.

Nad 30 milijonov mark na morskem dnu.

Haag. Londonska »Shipping Gazette« piše, da presega vrednost v zadnjih osmih dneh v Sredozemskem morju potopljenih angleških, francoskih in japonskih parnikov 30 milijonov mark.

Ameriške tovarne se branijo izvršiti prevzela naročila.

Kodanjski listi poročajo iz Newyorka: Morgan Engineering Co. in Alliance, ki je bila sklenila dobavno pogodbo za šrapnele in razstrelila v vrednosti 22 milijonov m., se sedaj brani izvršiti naročilo in izjavlja, da bo za časa vojne tudi v bodoče najodločnejše odklanjala vsako nadaljno naročilo.

Resni nemiri v Indiji.

London. (Kor. ur.) Iz Pekinga se poroča: V Indiji so nastali resni nemiri. Orožje so vohotapili iz Kitajske.

Španci zahtevajo Gibraltar.

Ženeva, 8. januarja. Španski listi javljajo, da se po deželi zelo širi agitacija za pridobitev Gibraltara. Vsak teden se vrše številna zborovanja, ki so časih kaj burna.

Položaj na Kitajskem zelo resen.

Stockholm. »Reč« poroča: Položaj na Kitajskem je zelo resen. V Vladivostoku sta morali odriniti dve japonski križarki, ki sta križarili po kitajskih morjih. Revolucija na Kitajskem se vedno bolj širi. Na južnem Kitajskem gospodarijo vstaši.

Ljubljanske novice.

Ij Sestane katehetov — v sredo, 12. januarja ob šestih zvečer v zbornici Katoliške tiskarne. Na dnevnem redu doposlana razprava vnanjega kateheta o obhajilnih molitvah. Pripravljen je tudi referat: »Centralna misel pri katehezi.«

Ij Vdova rajnega kranjskega deželnega predsednika Heina redovnica, Baronica Olga Hein, rojena grofica Apraxin, je vstopila v samostan »Tolažnica vernih duš — auxiliatrices« v Marienburgu na Nizozemskem. Njeno samostansko ime je Marija Olga Hein.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivana Pipan, služkinja, 42 let. — Franciška Jarc, hči užitinskega paznika, 16 let. — Mar. Saitz, c. kr. poštarica in soproga davčnega nadpoveljnika, 56 let. — Ernest Remc, hiralac, 27 let. — Fran Žibert, sin železniškega sprevoznika, 6 mesecev. — Jakob Bizjak, strežnik, 68 let.

Ij Glas iz občinstva. Z ozirom na notico mestne aprovizacije z moko v zadnji številki našega lista smo dobili od strani konzumentov in trgovcev sledeč dopis: Zakaj je med občinstvom razburjenje radi slabe in neredne preskrbe z moko? Zato, ker se občinstvu dajejo krušne nakaznice, ne pa tudi tem nakaznicam odgovarjajoča množina moke oziroma kruha. Izkaznica in dajanje izkaznic ima le tedaj pomen, če se izroči v promet tudi tem odgovarjajoča množina blaga, na katerega se glase. To je eno. Drugo je pa to: Dan na dan se ponavlja, da trgovci, mokaarji in peki gonijo proč kupujoče občinstvo, češ, jaz imam blago za svoje stranke, ali pa: kjer kupujete drugo blago, kupite še moko. Ta odgovor bi se enemu ali drugemu zdel celo opravičen, nastane le vprašanje, zakaj? Odgovor je lahak. Zato, ker trgovec, kjer ta ali oni redno kupuje, ni dobil zadostno množino moke. Zmanjkalo jo je, — dobili so le oni, ki so prišli prvi na vrsto, drugi morajo pa begati od trgovine do trgovine, od mokaarje do mokaarje, pa jih povsod odganjajo. (Op. uredništva: Po § 482. kaz. zak. se kaznuje obrtnik, kateri za vsakdanje življenje potrebno blago prikriva ali se brani od takega blaga kateremukoli kupcu odprodati.) Temu se pa da odmočiti pod pogojem, ki je uvodoma povedan, na sledeč način: Pri razdeljevanju krušnih izkaznic naj se vsacega povpraša, kje kupuje oziroma hoče dobiti kruh in moko. Ime dotičnega trgovca, peka oziroma mokaarja naj se označi na nakaznicah (s pritiskom stampilje) tako, da bo na dotične izkaznice smel vsakdo zahtevati blago le pri razpečevalcu, ki bo označen na izkaznici. Da bo pa vsak trgovec, mokaar oziroma pek dobil potrebno množino moke ali kruha, je pa potrebno, da vodi vsaka krušna komisija poseben seznamek koliko nakaznic se je izdalo na ime posameznega trgovca. Ako se aprovizacija z moko tako uredi, ne bo nobenih pritožb več niti od strani občinstva, ki se ne bi drenjalo za moko kot bi bila že prava lakota, niti od strani trgovcev, ki se sedaj upravičeno pritožujejo, da se moka pravilno ne razdeljuje. To je izvedljivo in se mora izvesti, če že ne iz ozirov umestnosti in pravičnosti, pa vsaj iz ozirov varnosti življenja in prometa.

Ij Pozor! Peki kolačniki, slaščičarji in gostilničarji se opozarjajo na strogo izpolnjevanje razglasa c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 2. januarja leta 1916, št. 36.638 de 15. Ta razglas mora imeti v svojih lokalih nabit vsak obrtnik. Dobi se ga v tiskarni Kleinmayr in Bamberg.

Ij Prodaja mleka v mestni vojni prodajalni. Za poskušnjo je začela mestna vojna prodajalna prodajati posneto mleko 1 liter po 14 vin. Oddaja se za sedaj okoli 100 l vsak dan od 5. ure popoldne naprej.

Ij Boj za vsakdanji kruh. V soboto zvečer je bil pred vojno prodajalno na Bregu tak naval, da so v gneči neki mladi deklici zlomili roko. Ljudje naj bi pazili

vsaj na otroke, da ne bodo postali poleg že itak velike bede še pohabljeni. Tako se nam poroča z magistrata.

Ij Pozor! Prizadete stranke se opozarjajo, da se točno drže uradno določenih cen za telečje kože, telečje usnje in cepljeno usnje (drž. zak. z dne 30. dec. 1915). Prestopki se bodo najstrožje kaznovali.

Ij Opozorilo. Obrtniki in trgovci se opozarjajo, da jutri, dne 11. t. m., poteče rok dolžnosti naznanila za usnje, kože, kožice in strojila in je naznanilo podatki po stanju prejšnjega tretjega dne, t. j. od sobote, dne 8. t. m. En izvod je poslali naravnost c. kr. trgovskemu ministrstvu na Dunaju, enega pa mestnemu magistratu (za Ljubljano). Tozadevne tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata, kamor je en izvod izpolnjen tudi doposlati.

Ij Oddaja moke iz mestne zaloge. Pekom se bo nakazovala moka jutri, v torek, 11. t. m., trgovcem v sredo, dne 12. t. m., obkrat ob pol devetih dopoldne na magistratu.

Ij Konj se je splašil Francu Celarc, posestniku iz Lesnega Brda št. 13 pri Vrhniki v bližini tovarne za konserve v Ljubljani, ko je mimo privozil avtomobil. Imenovani voznik je padel z voza ter se tako močno poškodoval na rokah in nogah, da je moral iskati zdravniške pomoči v dež. bolnišnici.

Ij Umrli je 8. t. m. v hiralnici sv. Jožefa na Radeckega cesti po daljšem hiranju Viljem Klimesch, sin tukajšnjega gimnazijskega profesorja v pok. in šolskega svetnika Mateja, v starosti 27 let.

Ij Umrli je v Celovcu trenski voznik Pavel Oražen iz Ljubljane, star 48 let.

Ij »Slovenski Straži« je poslala neimenovana gospa iz Ljubljane 100 K. Hvala najlepša!

Ij Namesto venca na grob g. poslanca Povšeta je daroval za goriske begunce g. Anton Volta, blagajnik »Gospodarske zveze«, 10 K.

Ij Mestna zastavljavnica ljubljanska nananja slavnemu občinstvu, da se vsi redni mesečna dražba in sicer dne 13. t. m. za v mesecu januarju 1915 zastavljajni dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) popoldne od 3. ure dalje v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji dan za stranke pred dražbo.

Primorske novice.

Duhovniki v Gorici. Laški časnik z Dunaja je poročal, da je neka oseba v Gorici umrla brez sv. zakramentov, ker baje ni v mestu duhovnikov. No, pri pogrebu visokostastitega g. Tomagnina smo našli 10 gorških duhovnikov; izmed teh jih je bilo 8 ves čas tukaj. Na treh krajih se je maševalo vsak dan v odprti cerkvi — tudi med najhujšim obstrlejevanjem. Dve izmed teh sta še sedaj nepoškodovani; samostanska je bila močno razdejana, a so imeli vseeno vsak dan po dve sv. maši — dva dni v pravcatem groblju in podrtiji. Sedaj se mašuje vsak dan tudi v Imakulati. Zraven tega je bila sv. maša še na petih krajih v kapelicah, oziroma v kletih, ki so bile dostopne i občinstvu. Povsod se je delilo tudi sv. zakramente. Nikjer ni bila cerkev prenapolnjena, in vzlic malemu številu je duhovnikom še vedno preostajalo časa. Opozorjeni na nevarnost tudi od vojaških oseb, so vendar tvegali življenje z zglednim pogumom. Nekatere cerkve so se morale zapreti, tudi niso bile skrcenemu prebivalstvu potrebne. Vsem pa, zdravim in bolnim, je bila ponujena zadostna prilika, izpolnjevati verske dolžnosti. Tudi tekom četrte soške kanonade smo videli duhovnika z zadnjo popotnico hiteti k bolnim. Vsi gotovo v teh okoliščinah niso bili potrebni, čemu naj bi torej izpostavljali v nevarnost svoje življenje? Ostalo pa jih je dovolj, in duhovski stan lahko mirno reče, da je tudi v Gorici, v njenih zgodovinskih nesrečnih dnevih, z božjo pomočjo izpolnil svojo dolžnost. Čast mu!

Nagla smrt. Zdravnik rešilne postaje v Trstu je bil telefonično pozvan k 81letnemu lekarnarju Antonu Franzoni. Prišedši v njegovo stanovanje je starčka našel že mrtvega radi oslabelosti srca.

Na rešilno postajo v Trstu so se obrnili za lečenje: Hladeje Josip, star 45 let, Ferluga Josip, star 30 let. Miankovič Adela, stara 50 let. Cotič Emilio, star 10 let. Lusič Eliseo, star 23 let. Dari Mario, star 3 leta.

Zahvala doberdobskih beguncev. Pišejo nam: 24. decembra 1915 smo imeli doberdobski begunci v St. Peter a. d. Au na Nizje-Avstrijskem poseben dan. Grofica Segner nas je povabila k božičnici. Nemalo smo se začudili, ko smo pred seboj zagledali božično drevesce, okrašeno s svečicami, pod njim pa polno zavojev — za nas. Vsak izmed nas je dobil zavoj obleke, potem jestvine in povrh še vsak steklenico dobrega vina. Vsi smo bili veseli in zadovoljni in smo se le težko ločili od božičnega drevesca, ki ga še nikoli nismo videli. Takega večera še v svojem življenju

nismo imeli. Le žal, da nismo znali jezika, da bi se zahvalili. Zato pa izrekamo tu javno svojo najpristranejšo zahvalo. Bog plačaj!

Zahvala primorskih beguncev. Begunci v Brucku o. L. smo bili o božičnih praznikih lepo obdarovani, posebno naši otroci, ki so imeli veliko veselja nad različnimi darili. Bodi vsem darovalcem in prirediteljem izrečena pristrana zahvala. Bog povrni!

Goriškim rojakom, posebno pa svoji družini, za katero že sedem mesecev nič ne ve, pošilja pristrane pozdrave in želi veselo novo leto Just Mužina iz št. Florjana pri Gorici. Sedaj leži bolan, ne ranjen, v bolnišnici v Inomostu.

KAJ ZAHTEVA LOŽA OD SV. OČETA — KARDINAL MERCIER GRE V RIM.

Berlin, 5. januarja. »Lokalanzeiger« poroča iz Lugana: Kakor poroča »Corriere della Sera« je sedaj gotovo, da kardinal Mercier pride v Rim, ker se mu je zagotovilo, da se bo lahko neovirano vrnil v Belgijo. List pravi, da bo kardinalova navzočnost v Rimu dogodek največje verske in politične važnosti. Pričakujejo ga za sredo januarja. »Secolo« se peča s politiko Vatikana in zahteva, da naj Vatikan namesto dementijev poda točno izjavo, ali je ali ni res, da zasleduje program, ki zahteva, da naj se sv. Oče udeleži prihodnje mirovne konference in vprašanje sv. Stolice reši mednarodnim potom.

Darovi.

Darila za »Bulgarski rudeči križ«. Za »Bulgarski rudeči križ« so darovali: Gosp. J. Brezovar v Šmartnem pri Litiji 20 K; gospod G. Vilmann, župnik v Lubnem 10 K; gospod Mihael Zajc, župnik na Skaručini, 5 K; Kino Central v Ljubljani 300 K; občinski urad Cirknica 20 K.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI priporoča sledeče novosti:

Kumpfmüller, Der betende Christ und Tertiar. 24 Predigten über die beliebtesten katholischen Andachtsübungen. Cena 3 K, s poštino 3 K 20 vin., vezano 4 K 20 vin., s poštino 4 K 50 vin.
Faulhaber, Waffen des Lichtes. Gesammelte Kriegsreden. Cena 2 K 40 vin., s poštino 2 K 60 vin.
Dr. H. Finke, Kraft aus der Höhe. Ein Heimatsgruß ehemaliger in jetziger Universitäts-Professoren an ihre Kommilitonen im Felde. Cena 3 K, s poštino 3 K 20 vin.
Freytags Karte des Türkischen Kriegsschauplatzes. Merilo 1 : 3.000.000. Cena 1 K, s poštino 1 K 10 vin.

M'greno in glavobol odstranja Fellerjev dobro dišeči, bol lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc z »n. Elza-fluid«. 12 steklenic stane poštino samo 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 235 (Hrvaška). 1 črtnik za migreno, kot pridelek gornji pošiljati, 1 krona. — Je dober in cenen. (— ea—)

„Kino Central“

v Deželnem gledališču.

Samo danes:

PENSION LAMPEN.

Učinkovita veseligrta v treh dejanjih.
Režija: Maks Mack.

V glavnih vlogah Albert Paulig in Hanni Wiese.

Pavlig v dvojni vlogi!

IZ KRAJEV OSVOJENE SRBIJE II.
Aktualni naravni posnetki.

NAPAD NA TRANSPORT ZLATA.
Drama.

Najnovejše avstrijsko kinematografično poročilo št. 60.

64

Ivan Krulec, c. kr. vadniški učitelj naznanja v vsi potrtosti, da je njegova nad vse ljubljena, pridna, skrbna in dobra mati, gospa

Marija Krulec

po kratki in mučni bolezni dne 8. januarja t. l. v Velesovem pri Kranju v svojem 83. letu mirno v Gospodu zaspa.

Truplo nepozabne rajnice se pokoplje na tamošnjem pokopališču.

„Kino Central“

v deželnem gledališču.

Jutri v torek ob 1/4 na 5 popoldne velika predstava za otroke.

67

Potrli globoke žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretužno vest, da je naša iskrenoljubljena soproga ozi. mati in teta, gospa

Marija Saitz,

c. kr. poštarica v Kostanjevici

po kratki in mučni bolezni previdena s tolažili sv. vere dne 7. t. m. ob 1/4 4. uri zjutraj mirno preminula.

Truplo nepozabne pokojnice se je v nedeljo dne 9. t. prepelalo iz Wolfsove ulice št. 12. v Kostanjevico, ter položilo na tamkajšnjem pokopališču k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 10. januarja 1916.

Karol Saitz, c. kr. davkar v. p. soprog.

Dr. Ivan Orožen, nečak.

Elza Oražen, nečakinja.

Viktor Saitz, c. kr. višji živinozdravnik.

Karl Saitz, c. kr. nadporočnik sinova.

Ženi Oražen, Elza Saitz.

U 150/15
3

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Logatcu je o obtožbi opravitelja državnega pravdnštva kakor javnega obtožitelja zoper Franceta in Nežo Petrovič zavoljo prestopka po § 14 ces. naredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 d. z. po danes dognani glavni razpravi in po predlogu obtožitelja da se uporabi zakon razsodila tako: 1) Franc Petrovič rojen 28. marca 1886 ne Ravniku pristojen v Hotederski kat. oženjen, posestnik na Ravniku vulgo Kovač. 2) Neža Petrovič rojena 31. dec. 1876 v Rovtahu kat. omožena žena prvega, sta kriva prestopka po § 14 cesarskega ukaza z dne 7. avgusta 1915 št. 228 d. z. storjenega s tem, da sta oba v prvi polovici meseca decembra 1915 na Ravniku izrabljale izredne razmere povzročene z vojnim stanjem kg jabolk kupljenih za 30 h prodajala po 48 h in druga tudi liter mleka po 40 h in sta tako zahtevala za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene in se obsodila po § 14 cit. ukaza.

Franc Petrovič na eden teden zapora in na petdeset kron denarne kazni, katera se pa v slučaju neiztirljivosti spremeni v nadaljnjih pet dni zapora.

Neža Petrovič pa z uporabo § 266 k. z. na štiri dni zapora in oba po § 389 k. z. nerazdelno v povračilo stroškov kazenskega postopanja in vsak za sebe izvršitve kazni.

Ob enem se izreče, da se sodba objavi v časopisih: Slovenec, Slov. Narod in Domoljub in nabije na občinsko desko v Hotederski.

Logatec, dne 28. decembra 1915.

Antloga.

Inteligentna gospa

ki govori lepo nemški, perfektna v šivanju gornje obleke in perila, veča v kuhanju, želi mesta v fino hišo. Ponudbe na upravnštvo »Slovenca« pod šifro »Poštena 1«. 62

Brivskega

pomočnika

sprejme takoj ali pozneje

M. Podkrajšek, brivec Ljubljana. 58

Kateri šivalni stroji so najboljši?

samo

„Gritzner“ in „Afrana“

Edina tovarniška zaloga šivalnih strojev

JOS. PETELINC, Ljubljana

sv. Petra nasip 7, blizu franč. mosta, levo za vodo, 3. hiša. 55

Vdovec

star 45 let, vojaščine prost, v zelo prijetnem kraju v predmestju z obširnimi posestvom in stalnim postranskim zaslužkom na Dolenjskem, se želi v svrhu ženitve seznaniti s pošlenim samskim dekletom ali vdovo brez otrok ne pod 30 let starosti, ki bi imela veselje do gospodinjstva in vzgoje nedoletnih otrok. Imetje je postranska stvar. Resne ponudbe, če mogoče s sliko, ki se sigurno vrne, naj se pošljajo pod naslov: »Vdovec na Dolenjskem št. 11.« upravnštvo Slovenca v Ljubljani. 57

Dobro izurjena

prodajalka

ki je veča obeh deželnih jezikov, se sprejme v trgovino mešanega blaga L. N. Kocel, Škofjaloka.

Absolviran

29

ekonom

vrtnar, izurjen v knjigovodstvu, vešč obeh deželnih jezikov, vojaščine prost, želi primerne službe na kakem veleposestvu. Ponudbe pod »29 ekonom« na upravo lista.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

500 K

2332

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) L., poštni predal 12/82 Ogrsko

Mirna stranka (2 osebi) išče

stanovanje

2 ali 3 sobe s kuhinjo za februar. Ponudbe pod »čedno« na upravnštvo lista. 11

Kranjske klobase in bravšvalgarce ter prekašen špeh

dobe člani odslej naprej v trgovini »Gospodarske Zveze« na Dun. cesti št. 36.

Prodajalko

dobro izurjeno z dežela, in krepkega dečka iz poštene hiše sprejme večja tverka na Dolenjskem. Ponudbe pod »344 post. rest. Karmela«.

VDOVEC

55. let, hišni posestnik v Ljubljani se želi v svrhu zakona seznaniti s pošteno, pobožno samsko žensko ali vdovo brez otrok, ki ima kako kupčijo ali gotovino 1000 do 2000 K. Resne ponudbe s sliko, ki se vrne, na upravnštvo »Slovenca« po št. 2792.

Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danica« javlja pretužno vest, da je njen častni član in ustanovnik blagorodni gospod

dipl. agr. Fran Pouše

c. kr. komerc. svetnik, drž. in dež. poslanec itd.

dne 4. januarja 1916 nenadno preminul.

Na Dunaju, dne 6. januarja 1916.

V preveliki bolesti sporočam, da je Vsemogočni do- ločil tudi mojega dobrega sina

ANDREJA KOZELJ,

da daruje svoje nadebudno življenje na altarju, za domovino. Novega leta dan, usmrtila ga je krogla laškega šrapnela. Mir in blag spomin njegovi duši!

Oliševak nad Kranjem, dne 9. prosinca 1916.

Mati, bratje in sestre.

Modni salon

Stichly-Maschke

Ljubljana

Zidovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebnost izbrane

novosti z Dunaja

Privoz: največjo izbero klobukov za dame in de- klince kakor tudi bogato za- logo žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno. Zunanja naročila na izbira z obratno pošto.

Solidno blago. Priznana nizke cene.

2100